

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:		v upravnishtvu prejemam:	
celo leto	K 24--	celo leto	K 22--
pol leta	12--	pol leta	11--
četrt leta	6--	četrt leta	5-50
na mesec	2--	na mesec	1-90

Dopisni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v prtiljuju levo), telefon št. 34.

Ishaja vsak dan zvečer izvenomil nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna pečit vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnishtvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpsolavne naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25--	celo leto	K 30--
pol leta	13--	pol leta	13--
četrt leta	6-50	četrt leta	6-50
na mesec	2-30	na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnishtvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

V kritičnem tednu.

Dunaj, 27. aprila.

Jutri se sestane londonska konferenca k odločilni seji. Zatrjuje se nam, da bo sklenila pozvati kralja Nikolaja, da tekem 48 ur preda Skader v roke vesiles. Torej evropejski ultimatum, iz katerega bi bilo sklepani, da so se velekabineti glede nasilne akcije proti Črni gori že sporazumeli.

Zivahno izmenjavanje misli, ki se vrši zlasti med Dunajem, Peterburgom, Rimom in Berlinom pa kaže, da tozadevne diference še niso izravnane. Triplecenta perhorescira vojaško ekspedicijo „n poročilo pariškega „Tempa“, da je Rusija na Dunaju izjavila, da smatra nasilne korake za predčasne in nevarne, je resnično. Položaj je še tudi danes ta, da so formalno in oficijalno vse vesiles solidarne, da bodi Skader albanski, da pa se nikakor še niso zedinile, na kakšen način naj se ta cilj doseže. Avstrijski veleposlanik bo na jutrnji seji reunitje urgiral sklepanje o avstrijskih predlogih in mogoče je, da se Evropa vendarle odloči poveriti Avstriji mandat za „vojaško eksekucijo“, kakor imenujejo na Dunaju ekspedicijo proti Črni gori, ker jih je nekoliko sram govoriti o vojski velike monarhije z malo državo.

Ako bo Avstrija pri svojem nastopu evropejski mandat, potem so pač nadaljne komplikacije izključene. Naša armada bo brezdvomno izvršila to, kar zahteva Evropa od kralja Nikolaja, doseglja bo, da postane Skader albanski, prevzela pa tudi na sebe ves odij in celo sovraštvo Črne gore in njenih zaveznikov. Ni izključeno, da bodo sedaj, ko ne gre več drugače, razne „prijateljice“ avstrijskega vpliva na Balkanu celo zagovarjale, da se poveri eksekucijski mandat le Avstriji, mogoče je tudi, da bo triplecenta, ako uvidi, da ne gre revidirati londonski skiepradi Skadra, tirala Avstrijo v samostojni nastop, da ji tako natovori vse posledice, s katerimi mora računati oni, ki trga balkanskim narodom uspehe. Zanimivo bo opazovati tudi vlogo, katero bo igrala — Italija.

O odločnosti dunajskih krogov ni dvomiti. Grof Berchtold in načelnik generalnega štaba baron Conrad sta bila snoči dolgo pri cesarju in sicer ob uri, ob kateri se podaja vladar že k počitku. Nemška veleoficijska „Strassburger Post“ prinaša danes celo poročilo, da je bil cesar Viljem (ki se nahaja sedaj v Metz) obveščen, da so avstrijske čete že danes vpadle v Črno goro. Vest je gojovo prengljena. Potrjuje pa se nam, da pade odločitev najdalje do četrtka.

Avstrija je odločena rešiti Skader za Albanijo. Seveda za ono Albanijo, katero hočejo ustanoviti naši diplomati, ki so po zadržilu „najboljše informiranega“ dunajskega lista ne le že določili ustavo in naslov bodočega vladarja, ki bo kralj. Ta kralj še ni izbran, toda ime so mu že dali. Imenoval se bo Skander II.! To so dovtipi, ki se kaj slabo zlagajo z dogodki o katerih nam poročajo zanesljive vesti iz Srbije in Črne gore. Bivši skadrski poveljnik Esad paša namerava proklamirati avtonomijo Albanije, ki naj ostane pod sultanovo suvereniteto.

Esad paša je potomec staroslavne albanske rodbine Toptani in odlični arnavtski voditelji hočejo baš njega izklicati za albanskega kneza. Esad paša namerava združiti svojo armado z ono Djavid paše in njegovi prijatelji agitirajo za njegove ideje med arnavtskimi plemeni z velikim uspehom. Ko je srbsko vojaštvo zapustilo Toptani, so arnavtski avtonomisti izklicali Esad pašo za kneza ter takoj organizirali upravo z Esadovim sorodnikom Refik bejem na čelu. Ker je Srbija resignirala tudi na Drač, se srbske oblasti niso protivile, da je tudi tam bil vzpostavljen Esadov pristaš Hamut bej za avtonomnega gubernatorja.

Esad paša ima od dne do dne več pristašev. Njegovi načrti odgovarjajo stremljenjem arnavtskih plemen in že danes se lahko trdi, da so Arnavti v taboru Esad paše.

Člani takozvane provizorne vlade ciganijo med tem po Evropi. V Valono se ne morejo vrniti, ker se nahajajo tam že čete Djavid paše. Al-

banska zadeva se torej suka tako, da hodemo nazadnje gledali, kako ustanavlja naša monarhija Albanijo ne le proti balkanskim državam, temveč proti — Albancem.

Albanska tragikomedija, ki bo za nas žaloiogra, se nadaljuje v vsej svoji konsekvencnosti . . .

Organizatorična vprašanja.

V Celju, 25. aprila.

Imeli bomo v kratkem času rešiti veliko in važno politično nalogo: stojimo pred deželnozborskimi volitvami. Za sledečo razpravo bo vse eno, ali se vrše te volitve že letošnjo jesen ali prihodnjo spomlad aii sploh še le l. 1915, ko poteče doba sedanjemu deželnemu zboru. Trenutno ne ve prav nikdo, kako in kdaj se bode rešila kriza v našem štajerskem parlamentu; če žetojeseo, bo treba sledeče stavke toliko nujnejše uvaževati.

Odlučiti se nam bode, ali se udeležimo volitev na celi črti ali le v posameznih okrajih, koder smo tudi doslej živahnejše nastopali in kjer imamo ali poznamo številne pristaše. Kdo bodo naši sobojevniki ali nasprotniki? Nastopili bodo v vseh okrajih klerikalci, v nekaterih štajercijanci, konservativci in socialisti. Ti v splošni kuriji (na Sp. Štajerskem je dva volilna okraja); štajercijanci po stari navadi v Podravju in Slovenskih gorah, istotam tudi konservativci, če ne bodo dr. Ploja zopet kandidirali klerikalci, kar se nam zatrjuje od vpoštevanja vrednih strani in kar se ne dementira tudi v klerikalnem časopisju. Kako stališče pa zavzema k taki kandidaturi dr. Ploj, nam ni znano; prej kot ne odklonljivo, ker drugače bi si kot politik in mož pač za vselej zapravil dobro ime na Spodnjem Štajerskem.

Po sedanjem razpoloženju med volilstvom in po zahtevah, izrečenih na mnogih shodih, nam bo kazalo postaviti kandidate v vseh 13 volilnih okrajih, ponekod resne, drugod, da štejemo svoje glasove in odločujemo pri ožjih volitvah.

Za tako veliko nalogo pa je treba obsežnih priprav; vprašati se nam je, kako je z našo politično organizacijo in kako z agitacijskim delom? V Posavju imamo doslej dve delavni politični društvi, eno za brežiški, drugo za sevniški okraj. Gibljeta se pridno, število članov s tihim nabiranjem narašča in upati je, da postaneta važni agitačni centrali, osobito za kmečko kurijo pri deželnozborskih volitvah. Iz teh krogov se rekrutira največ članov. Prihodnje tedne dobimo politično društvo za laški okraj, ki je nujno, zelo nujno potrebno in ki bo imelo nalogo odpreti pot našim idejam in listom v nekatere doslej trdo klerikalne in od vsega sveta zapuščene kraje laškega okraja. V celjskem okraju imamo že dve politični društvi, tretje, ki bo obsegalo celo Savinsko dolino, pride kmalu. Zanimarili pa smo okraje Šoštanj, Slovenjgradec in Marnberk; tam je povsod treba političnih društev in nadaljnega političnoizobraževalnega dela; tla so hvaležna. Podravje in Slovenske gorice spijo; imamo tam malo delavcev in premalo skrbimo, da si vzgojimo nove; o naši organizaciji v okrajih Maribor, Slovenska Bistrica, Sv. Lenart in Zg. Radgona pa se bo obširno govorilo na zaupnem shodu, ki se skljuje v kratkem v Mariboru. Politična društva imamo v Ptuj, Ormožu, dalje prav marljivo društvo za Rogatec, Šmarje in Kozje. In Kojnice?

Dela je obilno, ali delavcev razmeroma silno malo. Klerikalizem se je zadnja leta res razrastel in razkošatil, to pa zato, ker so duhovniki izkoristili ves svoj vpliv in ker so mnogokje tudi veliko delali v političnih in nepolitičnih društvih. Ako izvzamemo pri nas ducat oseb, lahko rečemo o vseh ostalih somišljenikih: v političnih društvih delamo premalo, agitatorično se preslabo udeležujemo. O delu v nepolitičnih društvih se imamo seveda izraziti drugače; v kulturnem oziru se veliko stori. Naše knjižnice procvitajo, naše C. M. podružnice naberejo za narodno šolstvo mnogo več ko je to v razmerju z gospodarskimi razmerami večine članov, naši diletanje pridno igrajo. O vsem tem pa bo še

priklia govoriti, ko bomo lahko pokazali številke na občnem zboru Zveze narodnih društev.

Ali s politično - izobraževalnim delom smo šele v prvih začetkih. Uvažujemo vse ugovore: gospodarstva kriza, »neugodne razmere« (to je lahko vse mogoče), eden in drug nima časa itd. So taki ugovori mnogokrat upravičeni, še večkrat pa bi se tudi navzlic njim dalo veliko storiti. Z našim kmetom, obrtnikom in delavcem je težko delati politiko, ker mu manjka elementarnih pojmov o javnem življenju. Kdor je že o takih rečeh sam govoril in predaval, ve, da so bile poslušalcem španske vasi. In ali ve tudi mnogokateri inteligent, kaj je klerikalizem, kaj liberalizem, kaj socializem? Govoriči se veliko, bistva pa ne pozna in odvisno je zato tudi naše razumništvo od pisave dnevnega časopisja. O vseh takih zadevah se da razpravljati tudi na malih shodih in sestankih; da, baš na teh se da temeljito in obširno govoriti ter si pridobiti marsikaterega človeka, ki nas je sovražil, ker nas ni poznal in ker je verjel to, kar je o nas iz strankarskih ozirov pisalo klerikalno časopisje.

In agitatorični shodi političnih društev pospešujejo osebne stike. Politični voditelji v posameznih okrajih morajo poznati večino ljudi, s katerimi imajo opraviti. Morajo poznati njih gospodarske razmere, njih misli in želje, njih tožbe in slabosti; drugače ne bodo nikoli dobro vozili. Skrivnost duhovniških političnih uspehov obstoji v tem, da ljudi poznajo, in jih potem izkorisčajo. Nam ni treba biti nepoštenim, mi lahko vsakemu povemo objektivno resnico: smo manjšina, ki ni za nič odgovorna in nima proti nikomur obveznosti.

Jugoslovansko vprašanje je sedaj aktualno. Ali je o njem pravilno poučena večina naših ljudi? Našemu kmetu je n. pr. Hrvat še vedno manj vreden čovek; o Srbu, Bolgaru ve le malo. Črnogorca še najbolj spoštuje kot junaka. Govorili smo sicer v tem oziru preteklo zimo veliko, a še vedno premalo. In o narodni obrambi, o važnosti slovenskih manjšin po trgih in mestih, o ciljih naše narodne politike na Štajerskem

LISTEK.

Pomladni viharji.

F. K.

Marin je obstal in se odkril. Vseokoli je žrla samota v mračni večer, ki se je usesal v razmočene grudi kipeče zemlje. Ob robu razgaljene jase so sanjali črni gozdovi in preko njih so se valili mogočni viharji v divjem razmahu. Preko neba so drvili sivkasto - temni oblaki v silnih zagonih, se združevali v orjaške kepe in zopet raztrgani padali za horizont, kakor bi titani lomili v gori skalovje in ga lučali večnosti v obraz. Zvezde so sanjale v naročju viharnih mrakov.

»Ustvarja,« je dahnil Marin in zasopel z odprtimi usti v opojen vzduh. V njegove mišice je zagrizla napeta mrzličnost, da so se stresale v lahmem drhtenju in njegovo krepko, mlado telo je trepetalo in koprnelo. Divja žejja pomladi mu je razpalila obraz, zažgala usta in ga oblipla z ledeno - toplim potom. Stisnil je pesti in zaril korak v vihar in noč.

Nad gozdovi je šumelo in rjulo, drevesa so se objemala v pekoči strasti molitve ustvarjanja, zemlja je sopla.

»Tu med vami bi hodil; v vaše razpaljeno naročje bi potopil svojo

dušo in s svojim belim telesom bi pljusknil v črno prst, da bi se mi usesala v topli, mastno kri in bi jo srkala, srkala — sladkosti bi umiral.«

Kakor ognjeni jeziki mu je gomazelo mišičevje in žareč zanos moči je gorel v njegovih očeh.

Semena so se zajedala v tla, drhtela, kalila; zemlja jih je objemala in stiskala na svoje grudi, jih lizala z gorkim dihom in smehom in jih pogrezala v razkošje svojih sil. Misel, zasekana v plamen poroda, je divjala v pekoči ljubezni, hlastala, iskala teles in semen, jia združevala in presnavljala.

Marin se je stresel in vztrepetal. Nezavedno je posegel v mrak in njegove ustne so iskale usten.

»Silva!«
Razpaljena duša je kričala po ljubezni, kakor obstreljena ptica je razkrilila peruti viharju ob čelo in siknila skozi vzduh v daljo.

»Ti me ljubiš, Silva, ti si moja, samo moja. Ti si kakor zemlja, tiha, globoka . . . moja misel hrepeni v tvoje naročje. Objel in prižel bi tvoje telo k sebi, da bi se linija ne zasekala v enoto in misel ne bi skalila ljubezni.«

Marin je potrkal in vstopil. Komaj prosajno luč je trepetala v meglenem vzračju in se zrcalila v zlato - rdečem svitu i.a. lestencu. Vsa soba je bila zalita z valom modrika-

sto - črnega mraka: ozadje. Iz njega je dehnil bel obraz; Silva je sedela v naslonjaču poleg kamina in si podpirala glavo z drobno, uvelo desnico. Žolt svit ognja se je igral v njenih laseh, kakor zlata koprena in se odvijalo na marmornato - bledih licih. Pod slepečim valom visokega čela je sanjalo dvoje velikih črnih oči. Dvoje ukletih jezer.

»Dober večer!«
Nasmehnil se je.
»Motiš se, dragica. Bil sem sam tam zunaj, čisto sam vsred kipenja in poslušal sem pesmi viharjev. Veš, nad gozdovi šumijo in pojo. Zemlja je kakor plamen, topla, žarka. Vse drhti, trepete, nova bitja silijo v dan, prst ustvarja nove duše. In skozi vzduh sikajo moči, sile, kakor ognji, pekoči, divji. Hrepeneča duša izgorava v njih strasti.«

»Umolknil je.«
»In jaz moram bolna samevati tu v sobi.«

»Trpke slutnje so ji zajezile bolest.«
»Ip ti, Mile, ti se mučiš z menoj. Saj vem. Mlad si, močan, življenje te kliče, a jaz ti oviram pot. V pomlad te žene, pa ne moreš preko velega lista.«

»Sklonila se je bliže k njemu.«
»Ne, ne, ti me ne zapustiš, kajne? Ti moraš ostati pri meni, ker te ljubim. Jaz poznam tvojo dušo . . . moji je solnce . . . pusti, da ji sije ta luč in ti s sladkostjo vrača moč. Oblipla te je z mehkim čarom utešenega

»Mile.«
»Kaj?«
»Veruješ ti, da ozdravim?«
»Silva!«
»Ah ne, ti ne veš, kako sem bolna . . . trudna. Izgubila sem vero.«

»Silva.«

Njegovi prsti so se sklenili okoli drobne ročice in nemo je pritisnil nanje svoja vroča ustna.

Bodi mirna in zaupaj. Glej! Pomlad prihaja, Silva, tako divje razpaljena pomlad . . . ljubezen.«

Silva je vzdihnila in ga pogledala.

»Tako čuden si nocoj, Mile.«

Nasmehnil se je.

»Motiš se, dragica. Bil sem sam tam zunaj, čisto sam vsred kipenja in poslušal sem pesmi viharjev. Veš, nad gozdovi šumijo in pojo. Zemlja je kakor plamen, topla, žarka. Vse drhti, trepete, nova bitja silijo v dan, prst ustvarja nove duše. In skozi vzduh sikajo moči, sile, kakor ognji, pekoči, divji. Hrepeneča duša izgorava v njih strasti.«

»Umolknil je.«
»In jaz moram bolna samevati tu v sobi.«

»Trpke slutnje so ji zajezile bolest.«
»Ip ti, Mile, ti se mučiš z menoj. Saj vem. Mlad si, močan, življenje te kliče, a jaz ti oviram pot. V pomlad te žene, pa ne moreš preko velega lista.«

»Sklonila se je bliže k njemu.«
»Ne, ne, ti me ne zapustiš, kajne? Ti moraš ostati pri meni, ker te ljubim. Jaz poznam tvojo dušo . . . moji je solnce . . . pusti, da ji sije ta luč in ti s sladkostjo vrača moč. Oblipla te je z mehkim čarom utešenega

hrepenenja, dala ti je mir . . . vračaji luč.«

Marin je ovil desnico krog njegove pasu in jo stisnil k sebi.

»Moja si.«
Dolgo časa sta slonelata drug ob drugem; ustna so se usesala v ustna, telesi ste vzdrhteli.

»Dovolj!«, je dihnila slabotno in omahnila nazaj na naslonjač. Blažen smehljaj je zasenčil njen obraz.

Va! viharja je butnil ob okna, da so zažvenketala. Marin se je stresel.

»Čuješ?«

Pokimala je.

»Ko bi bila močna, Silva, bi šla z menoj ven, v polje in bi prisluškovala zemlji. Glej! Moja duša je vsa polna neznanih sil. Tako, kadar čutim moč narave, tedaj se vzhudi v meni sila, zanos, ki hoče biti nje; enak. Človek. Iz očesa v oči, iz jezera v jezero, daleč, bogvekam, iz skrivnosti v skrivnost: to je bitje. Zrcali se v ozadju, kakor zasanjano v solnce, izraženo v hrepenju. Silva! Ali čutiš, kako polje kri po žilah narave? Začrtana ideja, kontura bodočega leta se vije iz zemlje v noč; seme se pretvarja. In ti in jaz? Ali si spoznala ljubezen, tisto najsvetejšo in najskrivnostnejšo ljubezen, ki se preljuje iz bitja v bitje, iz duše v dušo in zasnuje novo dušo, Silva!«

(Koniec prihodnjaja.)

vedo ljudje še vedno premalo ali nič. Naši inteligentje se jeze na neumne, narodno zaspanega in klerikalnega kmeta, obrtnika in delavca. Gospodje, koliko vas pa je, ki ste se sedeli z njim doma ali v gostilni in ste ga v domači in nevsiljivi besedi spravljali na boljša pota?

Zunanja politična vprašanja zavzemajo sedaj večji del javnega interesa, ali nikakor ne kaže pozabljati na domača; klerikalci hodijo po shodih in štajercijanci zastupljajo ljudstvo s pesimizmom in negacijo vsega, kar je slovenskega. V takih časih ne kaže tudi nam spati. Ne bo slave in ogromnih uspehov; ali ostane nam prijetna zavest, da storimo svojo dolžnost.

Med vojno in mirom.

»Dosti je potrpežljivosti!«

Sklepi sobotne londonske konference veleposlanikov so napravili na Dunaju kar najslabši vtisk. Ti krogi groze zopet enkrat, da se naša vlada s takimi polovičarskimi odredbami, ki pravzaprav niso nobeni pravi ukrepi, ne bo zadovoljila. Predlog, da naj se blokada poostri, je danajškim politikom popolnoma nerazumljiv. Govori se tudi o kompenzacijah za Črno goro in dunajski politiki zopet sifirajo nemškimi listom! Ne oziraje se na to, da to vprašanje sedaj ni aktualno, je tudi težko razumeti, za kaj naj se nudijo Črni gori kompenzacije. Morda za to, da se je uprla jasno izraženi želji Evrope? Sedaj ne gre za kompenzacije, marveč za izvedbo sklepa veselil. Če bi smel kdo zahtevati kompenzacije, bi bila to monarhija, ker je bil prvi pogoj, da je privolila v to, da pripade Djakovica Balkanski zvezzi, zahteva, da se opusti obleganje Skadra. Pa tudi v vprašanju finančne kompenzacije Črni gori sedaj ne gre obravnavati. Gotovo se monarhija s tem ne bo strinjala, če tudi bi se ne protivila, če bi druge veselile Črni gori ponudile tako kompenzacijo. Konec je potrpežljivosti. Avstro-ogrsko monarhija se ne da več vleči od Evrope za nos. Tudi ni res, da se hoče monarhija potegovati za kak ma.dat., oziroma da ga je zahtevala. Tega ji niti treba ni, ker dobro ve, kaj ji je storiti. Šla je tako dolgo z veselilami, dokler so te z njo sodelovale. Sedaj je za celo Evropo in v prvi vrsti za Avstrijo skadrsko vprašanje vprašanje ugleda. Do sedaj so odpravljale veselile monarhijo s samimi obljubami. Monarhija pa je sedaj sita opirati se na obljube in na edinost Evrope. Veselile vedo, da je monarhija odločena sama vzeti izvedbo sklepov proti Črni gori v roke, isti krogi govore nadalje tudi že o kompenzacijah, ki bi jih lahko Avstrija zahtevala. Tudi baje ni mogoče Avstriji očitati, da je zahtevala že toliko popustljivosti od drugih veselil, tako da bi se glede Skadra lahko uklonila. Tozadevno opozarjajo ti krogi na to, da je pač Avstrija koncedirala v resnici mnogo, protikoncesije veselil pa so samo na papirju in da zahteva Avstrija samo uresnitve teh koncesij.

Če bi Črna gora novi poziv veselil ravno tako malo upoštevala kakor dosedanje pozive, ne preostaja Avstriji drugo, kakor da sama izvrši sklepe Evrope glede Skadra. »Narodni Listy« v Pragi so dobili iz političnih krogov o splošni situaciji sledeče informacije: Situacija se ni izboljšala. Sicer zatrjujejo vse veselile, da vztrajajo na sklepih londonske konference, glasom katerih naj ostaneta mesto in trdnjava Skader s Tarabošem bodoči avtonomni Albaniji, kar se pa tiče izvedbe tega stališča, se zdi, da prevladuje namen, nadaljevati dosedanj počasno in brezuspešno faktično zavladaevanje. To je posneti tudi iz uspehov zadnje londonske konference veleposlanikov, glede katere sedaj že ni nikakršnih avtentičnih poročil razen onega poročila, da londonska konferenca ni sprejela avstrijskega predloga, da naj se porabijo proti Črni gori hujša sredstva. Nevarnost, ki tleči v takem zavladaevanju, obstoja v glavnem v tem, da bi se mogel pojaviti v Avstro-Ogrski sami vtisk, kakor da hočejo druge veselile prekritizirati načrte Avstro-Ogrske. Na ta način pa bi bila Avstro-Ogrska primorana k samostojni in samolastni akciji, ki pa na Dunaju ni simpatična trezno mislečim ljudem, ker je avstrijska politika v celi krizi stremila za tem, da Avstrija ne nastopa proti nobeni balkanski državi agresivno, pa tudi zato ne, ker bi nasprotivo med vojnsko silo Avstro-Ogrske in Črne gore komaj moglo biti Avstriji zadovoljilo politične in vojaške samozavesti monarhije. Edino od Evrope je tedaj odvisno, da prepreči s hitrim nastopom tako samostojno akcijo monarhije, ki bi mogla imeti

za posledico še druge komplikacije. Kar se tiče kompenzacij Črni gori za Skader, so te kompenzacije tako dolgo izključene, dokler zadeva Skadra ni rešena.

Današnja londonska konferenca.

Je, kakor poročajo iz Berolina, največje važnosti. »Lokalanzeiger« poroča: Zadnji termin, ki ga stavi Avstrija je jutrišnja, (t. j. današnja) londonska konferenca veleposlanikov. Če bi ta konferenca ne prišla preko posvetovalnih korakov, bo Avstro-Ogrska sama začela z dejazji.

Ves evropski interes se tedaj koncentrirava na današnjo sejo veleposlanikov v Londonu. Priznati moramo, da je

situacija velekritična.

V Londonu so mnenja, in to beležimo z vso rezervo, da je Avstro-Ogrska z Italijo, pa tudi brez nje, trdno odločena, če bi bila konferenca brezuspešna, in če se Črna gora ne uda do četrtika, samostojno nastopiti proti Črni gori. Četrtek ali petek je tedaj pravi odločilni dan. Takih odločilnih dni smo imeli sicer že mnogo in bi ne bilo nič čudnega, če bi tudi to pot bil termin prekratek, vendar pa je boljše to pot precej pesimistično računati. Mogoče je namreč, da se odloči konferenca veleposlanikov najprej za energično takojšen kolektivni korak proti Črni gori s termini, pri čemer bi se naznanilo Črni gori, da mora pričakovati, če se ne ukloni, takojšnje vojaške operacije. To je tedaj nekak

ultimatum.

Stališče Rusije sicer še ni popolnoma jasno, znamenje, da se je avstrijska diplomacija zopet urezala, ko je Sazonovo noto tako kovala v zvezdi, vendar je pričakovati, da bo Rusija zadržala že prihodnje dni svoj vpliv v Črni gori.

V ospredju današnje konference veleposlanikov bo stalo tudi vprašanje

kompenzacij,

ki bodo vsebovale gospodarske prednosti za Črno goro. Svoje čitatelje opozarjamo pri tej priliki na svoj čas dementirane »vesti« glede Lovčena, ker ni izključeno, da pride tudi kako tako vprašanje v pretres.

Z ozirom na to, da bo Črna gora gotovo odklonila zahtevo, da naj zapusti Skader, je presojati situacijo zelo resno.

Ali je ideja diplomatov, prisiliti Črno goro z besedami k opustitvi Skadra zelo srečna, je zelo dvomljivo. Ali bo imel oboževan pohod proti Cetinju zaželjeni uspeh je tudi dvomljivo. Ali se namerava napad na Cetinje in Skader ob enen, je vprašanje, ki zanima samo vojaštvo. Če pride ekspedicija iz Albanije, so to Albanci. Če ekspedicija pa se lahko zgode prav komične dogodbe in kdo bo potem blamirani? Morda Italija? Besede in dejanja bi bila v tem slučaju enako na slabem mestu. Črna gora, ti si žrtvovala polovico svojega vojaštva, petino prebivalstva. Razvij se v slogi z nami, v prijateljstvu, Skader izkorističaj pod albansko suvereniteto. Morda bo to izhod. Kdo ve? Pri naši diplomaciji je vse mogoče. Da niso to prazne želje, dokazuje brzojavka »Berliner Tageblatt« iz najodličnejših diplomatičnih virov, ki pravi, da je pričakovati v skadrskem vprašanju mirne rešitve in da je izključeno, da bi Avstrija samostojno nastopila proti Črni gori. Tudi turinska »Stampa« piše izpod peresa odličnega državnika: Italija bi ne smela trpeti, da bi Avstrija sama prevzela pokroviteljstvo albanskih pokrajin tudi potem ne, če bi bila v to Avstrija od vseh veselil, tudi od Rusije pooblaščen.

Avstro-ogrski vojaki se ne smejo izkrcati pod nobenim pogojem v Albaniji, ne da bi istočasno izkrcala svoje vojske tudi Italija. Ravno v tem pa leži največja nevarnost! Kakor hitro pride avstrijsko vojaštvo pred Skader, stoji tam tudi Italijani. In to je gotovo najmanj v smislu naših diplomatov. Cavant diplomat!

Sureja beg Vlor o proklamaciji Esad paše.

»Albanska korespondenca« priobčuje sledečo izjavo bivšega poslanika iz Berata, Sureje bega Vlore: »Časopisi prinašajo iz Elbasana vest, da je Esad paša proglasil skupaj z Džavid pašo avtonomno kraljevino Albanijo pod sultanovo suvereniteto. Jaz tega ne verjamem. Esad paša je s svojo vojsko šele v petek zapustil Skader, ni mogel tedaj v tako kratkem času stopiti v zvezo z Džavid pašo, ki je oddaljen kakih 250 do 300 km. Zdi se mi pa tudi nemogoče, da bi deloval Esad paša skupaj z

mladoturki ker je izrazil njih nasprotnik. Za svojo osebo sem proti sultanovi suvereniteti nad Albanijo, ker je bil turški vpliv vedno usodepolen. Istega mišljenja je tudi Esad paša. Turški vpliv onemogoča vsak kulturni in materialni napredek. Turški vpliv bi ustvaril v Albaniji nasprotstva, ki bi Albanijo že v naprej uničila.

Ista »Albanska korespondenca« pa poroča nadalje: Predaja Skadra in proklamacija turške suverenitete nad Albanijo od strani Esad paše so bili Srbi skupno z mladoturki dogovorili.

V prvih bojih med Turki in Srbi so Srbi ujeli turškega bivšega majorja, adjutanta Ejuba Sabriha. Odpeljali so ga v Bitolj in od tam v Belgrad. Ejub, ki je zaupnik mladoturkov za Bitolj, je član organizacije »Fedais«, ki propagira umore oseb, ki jih določa komite. Ejuba so Srbi izpustili. Odpotova je v Carigrad s predlogom, da naj pride Albanija pod turško suvereniteto. Turška vlada je sprejela ta predlog in je poslala Džaver Tejarja v južno Albanijo k Džavid paši. Džaver Tajar je najprej obiskal v Brindiziju kneza Montpensierskega, nakar se je odpeljal v Valono in od tam k Džavid paši, kateremu je izročil zapečateno pismo turške vlade in več denarja. To pismo pozivlja Džavid pašo, da naj podpira srbsko akcijo. Med tem je bil Esad paša pridobljen za to akcijo, predal je Skader in odkorakal proti Tirani in Draču, kjer so postavili Srbi njegove sorodnike za gubernatorje. Esad paša namerava sedaj se združiti pri Tirani in Draču z Džavid pašo (?), ko bo ta razgnal provizorično vlado v Valoni in mesto zasedel.

Črna gora, katere trdovratnost je posledica tega kompota, dobi Skader in vse pokrajine do Drina.

Ista korespondenca pravi nadalje o Esad paši: Esad paša je potomec najvplivnejših begov srednje Albanije, plemena Toptani; bil je svojčas pri Abdul Hamidu v visokih čisljih. Izpovedka je bil poveljnik orožništva v Skadru, pozneje v Janini. Iz maščevalnosti se je udeležil akcije za sultanov padec ter se je pridružil mladoturkom. Ko je dobila liberalna frakcija staroturkov premoč, se je priklopil tem. Bil je nato poslanec za Tirano ter je v zbornici ostro napadal mladoturke. V neki seji je hotel celo streljati na mladoturke. Lani je Esad paša korakal s svojim vojaštvom proti Malisorom, ki jih je brez pardona hotel uničiti. Med tem pa je izbruhnila vojna in Esad paša se je zatekel v Skader.

Ostra kritika francoskega ministra.

»Zeit« v svoji šte. 3801. prinaša sledečo brzojavko iz Pariza, ki jo priobčujemo brez komentarja:

Pariz, 25. aprila. (Priv.) V »Figaru« ostro kritizira bivši minister Hanoteaux avstro-ogrsko politiko ter pravi: Avstrija je prišla tako daleč, da grozi celi Evropi splošna vojna, samo da Črna gora ne dobi Skadra. Turčija je izgnila samo, ker je delovala z isto politiko. Ali bo Avstrija nadaljevala se izpostavljanje tej nevarnosti, ali ima interes na tem, ostati slepo sovražnica Balkana? Neprimerno močnejša je in spretnjša kakor Turčija, zato tudi ložje misli na sebe. Toda če zastopa brutalno zahtevo do skraneja, ne bo izboljšala svojih tako zelo ogroženih vidikov. Bilo bi mnogo bolj enostavno, da se Avstro-Ogrska pred izvršenimi dejstvi ukloni in pomore kakor hitro mogoče zadevi do zaključitve, katere konec pričakuje svet z nestrpnostjo.

„Glas Crnogorca“ o Skadru.

Glasilo črnogorske vlade »Glas Crnogorca« priobčuje na uvodnem mestu o skadrskem vprašanju članek, v katerem utemeljuje zahtevo, da ostane Skader črnogorski, med drugim tako-le:

»Skader je bil prestolnica prve srbske kraljevine Vojslavičev, a kasneje zopet prestolnica Zete, zadnje neodvisne srbske države Balšičev, katere poslednji vladar in gospodar Ivan Crnojević se ni pokoril silnemu turškemu osvajaču, marveč se je zatekel v nepristopne planine zetske in tu osnoval današnje Črno goro, ki od takrat ni prenehala težiti, da osvobodi Zeto in v nji Skader, ki je ostal do današnjega dne srbski v narodni zavesti, kakor daleč se razprostirajo srbske narodne pesmi, ki pripisujejo tudi zgradbo Skadra enemu izmed kraljev srbskih.

Drugo je: Ko je turška sila zavlada Zeti, je našla v nji srbsko kulturo, ki ni zastajala z kulturo najbolj prosvetljenih narodov srednje in zapadne Evrope.

To potrjuje dejstvo proslave 400-letnice prve slovenske tiskarne na Cetinju, katere proslave so se po predstaviteljih ali adresah udeležile vse slovenske univerze, znanostne akademije, kakor tudi drugi znanstveni zavodi zapadne Evrope.

O tej tiskarni je slavni angleški državnik Gladston napisal: »In to je bilo sedem let kasneje, ko je bila v Londonu tiskana prva knjiga, v času, ko še ni bilo tiskarn v Oksfordu, Kembriču in Edinburgu. To je bilo 16 let kasneje, ko se je ustanovila prva tiskarna v Rimu, v prestolnici krščanstva, a samo 28 let pozneje, kakor je zagledala svet prva knjiga, prvenec te velike iznajdbe.«

In to je bila prva državna tiskarna v Evropi, iz katere je izhajalo novo orožje proti islamu — cerkvene knjige, po profesorju dr. Jagiču najbolj dovršeno iz grškega prevedene in za tisk prirejene.

Tu v Skadru je sredi 16. stoletja pričela delovati druga slovenska tiskarna.

Ali je višja kultura od te poablanila Skader?

Na to odgovarja dovolj današnje kulturno stanje albansko.

Ali morda zakonito turško gospodarstvo?

Na to odgovarjajo Bosna, Hercegovina in sandžak Novi Pazar, kjer se je ohranil najčistejši srbski jezik tudi med mohamedanskim prebivalstvom. Ne, to srbsko kulturo je uničil razuzdani Arnavt, iztrebljujoč z navadnimi zločini srbski narod, in tako poarnavtil Skader in okolico. Tretje je: Skader dominira nad vodovijem Črne gore, nad jezerom in reko Bojano, a življenjski interes Črne gore, prirodna borba za obstanek, ne dopuščajo ji, da bi se podvrgla počasni smrtni kazni, katero ji je namenila poslaniška konferenca v Londonu. In kakor je gospodarski interes Črne gore, da zavlada nad Skadrom, tako tudi ni nič manjši politični interes, da odstrani zlo, ki ji je vedno grozilo s te točke na njenih mejah in katero bi ji bilo še nevarnejše pod krinko neodvisne Albanije.

Vsi ti razlogi dajejo Črni gori moč v skadrskem vprašanju, ker se smatra po dosedaj veljavnih pravih mednarodnega prava za ravno-pravno državo z ostalimi evropskimi državami.

Toda kakor se zdi, londonska poslaniška konferenca se ni ozirala na obrambo, katero daje Črni gori mednarodno pravo.

Metode evropske diplomacije, ki so dovoljene nasproti divjim narodom po Afriki, pa ne veljajo nasproti Balkanu, kjer je telika zibelka današnje evropske civilizacije, od koder so slovanski apostoli razširili krščanstvo med Slovani, kjer se je rodila prva slovanska tiskarna.

Zato je vsak uspeh kulturnih balkanskih narodov — uspeh splošne evropske civilizacije in občega napredka!

Štajersko.

Iz Trbovelj. Kakor se v tukajšnjih klerikalnih krogih z veseljem in zadovoljstvom zatrjuje (posebno tercijalke v nebeški gloriiji), je imenovan za župnika v Trbovljah neki Časl, ki sedaj duše preganja pri Sv. Lenartu nad Laškim trgov. Kakor se o njem pripoveduje, je mož zelo zavzet za prvo Kristusovo načelo: »Ljubi svojega sovražnika«, a v nasprotjem zmislu. Tudi je zelo dobro poznat pri okrajni sodniji v Laškem trgu, kjer je takorekoč skoro popolnoma »domač«. S tem imenovanjem sta ljubljanski in mariborski škof pokazala, da jima ni dosti za župnika, ki bi trbovske ovčice pasel po vzgledu Kristusovemu, ampak, da hočeta postaviti na čelo trbovske župnije petelina, ki bo sejal prepir in sovraštvo. A to si mora gospoda zapisati za ušesa, da Trbovlje niso kaka gorjanska vas in da bodo Trbovci kmalu gotovi z morebitnim hujskačem.

Iz Zidanega mosta. Tukajšnji prenapeti nemškutarji bi radi priredili v nedeljo dne 4. majnika neko izzivalno »Südmarkino« slavnost, a gostilničar, kateremu bi radi slovenske goste pregnali, jim ne da prostora. Vsled tega bridka žalost med našimi rene-gati!

Iz Celja. Že zopet veje ostra ponemčevalna sapa pri naših sodiščih. Dosedaj so se šolskim vodstvom, župnim uradom in občinam razne vprašalne pole, ki obsegajo navadno več vprašani, na katera je treba odgovoriti, pošiljale dvojezične, dočim je sedaj, menda vsled ukaza od zgoraj, postala navada, da se pošiljajo samo nemške tiskovine. Župni uradi in občine, ganite se! Vrnite samonemške tiskovine ter zahtevajte, da se vam pošljejo dvojezične! Odgovorite sodišču, odkoder dobite samo nemške tiskovine, da je vaš uradni jezik slovenski in da se sodišče ne sme zanašati na točen odgovor, ako

stavi samonemška vprašanja. Bodite možje, ne pa hlapi! Spoštujemo se sami, le tedaj bodo tudi drugi nas spoštovali!

Paberki iz »Štajerca«. »Spekulante« in »balkanske desperade« imenuje v zadnji svoji številki »Štajerca« balkanske vladarje, od katerih so že bili nekateri gostje naše cesarske hiše in so imetniki naših polkov. Za ljudi, ki »Štajerca« ne poznajo, pomnimo, da ga vzdržujejo za poneumnjevanje slovenskega ljudstva veletržci in tovarnarji na Spodnjem Štajerskem in Koroškem, šefurednik pa je župan avtonomnega mesta Ptuj, Jožef Orng. — O sokolskem kroju piše v zadnji številki »Štajerca«, da so ga nosili svoj čas — rablji. — O cirkovškem župniku A. K a u š l u trdi »Štajerca«, da je prišel v sodnijsko preiskavo, ker je bojda nagovarjal posestnika Vnuka in Osenjaka, da bi svoje kočje zažgala in tako dobila zavarovalnino. — Dostavljamo tu, da se čudimo državnemu pravdnistvu, kako veliko prostost daje »Štajercu« in ga ne konfiscira niti tedaj, ko je za to že kričeča potreba. S to zadevo se bo treba enkrat ukvarjati na merodajnem mestu.

Kje nazadujemo po naših trgih in mestih v narodnem oziru? V zadnji številki »Sloge« čitamo: »Trgi in mesia na Spodnjem Štajerskem nazadujejo v narodnem oziru — po zatrujevanju mariborske »Straže«. Vso krivdo zavrača mariborski list na prednjake in slogaše. Pred dobrimi desetimi leti na Štajerskem še nismo poznali liberalne stranke. Zakaj pač takrat ni napredovala slovenska stvar v znamenju sloge? V Mariboru prevladuje duhovniška stranka s svojimi organizacijami, a nemštvo napreduje v velikih korakih. V Celju pa so Slovenci večinoma v taboru napredne stranke, zato pa so pri zadnjem ljudskem štetju tudi napredovali za 70%«.

Klerikalni obrekovalci. Iz Ljutomer na mi pišejo: Nedavno tega so imeli odposlanci štajerskih okrajnih zastopov v Gradcu posvetovanje o tem, kako bi se dalo odpomoci velikim denarnim stiskam, v katere je zabredla večina okrajnih zastopov vsled tega, da se njim že več let ne izplača deželna subvencija za okrajne ceste. O tem zborovanju je graška »Tagespost« poročala svedba po svoje. Mariborska »Straža«, ki se je pošteno vsedla na »Tagespostne« li-manice, je porabila to priliko in je v svoji 37. številki z dne 4. aprila t. l. v oddelku »Ljutomerske novice« prinesla članek z naslovom »Ljutomer«, v katerem že tako po svoji stari navadi zopet enkrat napada tajnika okrajne posojilnice in podnačelnika okrajnega zastopa v Ljutomeru, g. Misja, češ, da je na tem shodu izmed Slovencev edini »Missia« (tako po »Tagespost«) imel korajžjo delati nemško politiko v Gradcu. V ostalem pa čisto po »krščansko« nesramno hujska zopet gosp. Misja, seve z namenom, če le mogoče ga izpoditi iz njegovih mest. Sedaj pa — čujte in strmite! Pride sam »Slovenski Gospodar« in lopne v svoji 16. številki z dne 17. aprila t. l. svojo lastno posestrimo »Stražo« po zobeš s člankom pristaša in celo odbornika »Slov. kmečke zveze« in načelnika ljutomerskega okrajnega zastopa, g. Jož. Rajha st., v katerem g. Rajh, ki je bil pri zborovanju tudi navzoč, s svojim lastnim podpisom resnici na ljubo zatrjuje, »da so zastopniki slovenskih okrajev na tem shodu le to zahtevali, da se morajo nam Slovence dati naše gospodarske in narodne pravice, ker le potem sme nemška večina v deželnem zboru računati na sodelovanje slovenskih poslancev. Vest o kakem klicu proti slovenskim poslancem od strani slovenskih okrajnih zastopnikov je popolnoma izmišljena.« »Stražo« torej opravičeno vprašamo: Kdo je tedaj lagal, g. Rajh ali »Straža«? G. Rajh sigurno ne; za to jamči njegov podpis. Tedaj pa je lagala gotovo »Straža«, ki je že vajena opljuvati vsakega poštenega narodnjaka, kateri se noče brezpogojno pokoriti klerikalni nadutosti, le proti nemškutarjem, ki lahko počenljajo kar hočejo in se lepo na tihem smejejo, kako se Slovenci med seboj koljejo, ne zmore nikdar grajalne besede. Mi pa svetujemo »Straži«: Le tako čvrsto naprej! Čim bolj boste obrekovali, tem prej bodo vas spoznali tudi vaši lastni pristaši.

Postajlišče Paška vas. Klerikalni listi poročajo, da namerava železniško ravnateljstvo v Beljaku iz malenkostnega razloga opustiti postajališče Paška vas (med postajama Rečička vas in Polzela) in sicer že s 1. majnikom. Vložil se je proti tej odredbi ugovor.

Iz Sevnice. Politično in gospodarsko društvo »Kres« za sevniki okraj je priredilo v nedeljo dne 27. aprila po rani maši pri Kraglu prav lepo obiskano zborovanje. Došlo je obilno kmetov iz cele okolice, tržani so pa večinoma ostali doma. Otvoril je zborovanje gosp. Ivan Križan.

vodil ga je pa delavni »Kresov« predsednik, posestnik Ivan Pavlovič iz Armeškega. Deželni poslanec dr. Vekoslav Kukovec je v obširnem govoru slikal potek obstrukcije slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru in utemeljeval, zakaj se on in pa Narodna stranka ne strinjata z nadaljevanjem obstrukcije in si v interesu prebivalstva želita zopet rednega dela in urejenih razmer v tej korporaciji. Nekateri, sicer mirne in dostojne ugovore navzočega župnika Doberška je stvarno zavrnili. Potem se je bavil z gospodarskimi posledicami balkanske vojne v naši državi in omenil usodne zmote naše zunanje politike, ki hoče biti za vsako ceno Slovanom nasprotna. Zborovalci so poslančevim govorom živahno pritrjevali. Urednik Janko Lešničar je govoril o postopanju davčnega referata v Brežicah napram davkoplačevalcem, dalje o malem finančnem načrtu in o raznih lokalnih vprašanjih. Orisal je tudi naloge kmečkih političnih društev in pozval navzoče, naj pristopajo h »Kresu«, kar jih je tudi precej storilo. Zborovanje je pokazalo, da so take političnopolitične prireditve v Sevnici, kjer smo se doslej malo ali nič gibali, zelo na mestu, da bi bilo dobro, ako bi se večkrat ponavljale.

Iz Sevnice. K občinskimi volitvam »Ogrožena« nemška kulturna manjšina si je pri letošnjih občinskih volitvah zopet poskušala priboriti kakšno mesto v občinskem zastopu, pa se je hudo blamirala. V tretjem razredu je dobila 52 glasov napram 197 slovenskim; seveda niso ti volilci nikakoli Nemci, temveč od tovarne odvisni delavci; v drugem razredu so dobili nemškutarji — 2 glasa od oddanih 44; ko so videli svoj poraz, so prišli protest Slovencev, naj bi njihovega dr. Wienerroitherja sprejeli vsaj v 1. razredu v občinski zastop. Seveda se je prošnja odbila, saj je znano, da ne dajo Nemci n. pr. v Celju, kjer reprezentira slovenska manjšina drugo število prebivalstva in pa drugačno davčno moč, Slovincem nobenega zastopstva v občinskem zastopu. Na to je dobil Nemec v 1. razredu od 13 menda — 1 cel glas! Tako »mogočena« je v našem trgu nemškutarska stranka, kar pa nas seveda ne sme zapeljati, da bi ne pazili na to zalego in ji marno gledali na prste.

Iz Ljutomer. Drobne novice. Volitve v okrajni zastop ljubimski se vrše tekom meseca avgusta. Nemškutarji se bodo skušali polastiti skupine veleposvestva, zato pozor! — Naš trški občinski zastop bo v bodoče štel vsled naraslega števila volilcev 18 članov. — Tekom meseca maja, najbrže v nedeljo dne 18., priredimo tu javni ljudski shod, na katerem se bo razpravljalo o važnih narodnih in gospodarskih vprašanjih. Čas je že, da se tudi tu začne moč zopet kaj gibati. Kazalo bi oživiti staro politično društvo za naše glavarstvo ali pa ustanoviti novega in prirediti po okraju agitacijske shode. Boj nas je sveži in krepi in v narodnih vprašanjih bodemo kot živahno delujoča opozicija pritiskali tudi na vladajočo večino v slovenskem taboru, da bo postala bolj energična.

Koroško.

Tat v gostilni. Neznani tat je vložil v stanovanje pri restavraciji Zur Sonne v Celovcu in okradel gospodarja, gospodinjico, natakario in dekle. Odnesele je vsem denarnice s precejšnjimi vsotami, precej obleke in nekaj živil.

Prijet mednarodni slepar. Kakor smo že poročali, je poskušal pred kratkim v Beljaku neki Ali Bey Baram, ki se je izdal za milijonarja iz Kaire, izvršiti velikansko sleparijo. Naročil je krasno opremo za 40 hotelskih sob in sto vagonov lesa. Toda nakana se mu ni posrečila, bogat in eleganten Turek je pobegnil v Monakovo. Tam so ga aretirali. Ali Bey Baram je silno nevaran človek, ki je izvršil že veliko podobnih sleparij in med drugimi tudi v Ljubljani, v Gradcu, na Dunaju, v Londonu, v Berlinu, Monakovem, v Parizu in v Rimu. Izdal je za veletrgovca, za hotelirja, za višjega turškega dostojanstvenika, za turškega ministra itd. Občeval je z najboljšimi krogi in jih ogoljufal za ogromne vsote. Bil je tudi zelo podjeten pri ljubezenskih spletkah, o katerih pa seveda prizadeti krogi molče. Ali Bey Barama bodo obsodili in kaznovali najprej na Nemškem, nato pride v Avstrijo, kjer ga bodo imeli čast videti tudi Beljačani in Ljubljani, ki ga dobro poznajo, nato pa bo šel še naprej po evropskih mestih.

Primorsko.

Društvo kmetijskih učiteljev južnih avstrijskih kronovin ima svoj ustanovni občni zbor na binkoštno nedeljo 11. maja v Gorici v hotelu pri

Zlatem jellenu ob pol 11. uri dopoldne. Po skupnem obedu je ogled kmetijske šole v Gorici.

Iz neodrešenih dežel. Nedavno se je mudil v Gorici laški publicist, irendentist in hud nasprotnik Avstrije Domenico Oliva. Mož se je vrnil v Italijo, kjer je opisal občutke iz »neodrešenih dežel« tako lepo in ganljivo, da morajo laški listi strašno paziti, da ga preveč ne hvalijo, dasi si brišejo na tihem solze za izgubljenim in izgnanim prerokom neodrešenih dežel. Na take ljudi bi morala avstrijska policija bolj paziti kot na manj nevarne domačine.

»Prügelpatent« v Gorici. Policijsko kaznovani so bili v soboto v Gorici trije gospodje, ker so baje vpili: Živela Srbija! Živela Bolgarija! Dobili so vsak 7 dni zapora. Proti nemu se je uvedla tudi sodnijska kazenska preiskava. Primorski listi resno opozarjajo prebivalstvo, da naj bo previdno in naj se ne da premagati od trenutnih vtiskov in naj ne izraža javno takih čustev. Vsak tak se smatra za veleizdajca, ovaden je, izdajalec je povsod dovolj in končno trpi dotičnik sam in stvar sama. Pač pa se sme v proslavo padca Skadra darovati kolikor kdo hoče in more Ciril-Metodovi družbi.

Nesreča ali uboj. Kakor smo že poročali, so našli v Šentpetru pri Gorici v svoji hiši pod stopnicami mrtvo posestnico in gostilničarko Katarino Siličevico. Zaprl so njene sina, ker je na sumu, da je vrgel mater povodom nekega prepira po stopnicah. Čin dejanje tajni in trdi, da se je mati sama ubila. Bila je večkrat pijana in je že večkrat padla po stopnicah.

Umrli je v Trstu administrator »Triester Zeitung«, 80letni Anton Vičič.

Samomorilni neznanega enoletnega prostovoljca. Iz Trsta poročajo, da so našli v nekem okoliškem gozdu ustreljenega nekega topničarskega prostovoljca. Ustrelil se je s samokresom v desno senco. Ležal je že več dni v gozdu. Kdo je samomorilec, še ni znano, od tržaške garnizije pravijo, da ni. — Naknadno se poroča, da je samomorilec Oto Heksman 1. polka trdnjavskega topničarstva na Dunaju.

Zasačena vlomilca. Stražnik je zasačil v prodajalni za zlatino Tamara v Trstu dva tata, ki sta si polnila žepce z zlatino in srebrnino. Z revolverjem jih je prisil, da sta ostala, poklical je stražnike, ki so tatova zaprli.

Zaradi neozdravljive boleznii skočil v morje in utonil 36letni strokovni učitelj strojne šole vojnecrnarice v Pulju Teodor Kämpf.

Ostanki rimskega gledališča. Iz Pulja poročajo, da vzbuja v arheoloških krogih veliko pozornost in zanimanje odkritje drugega rimskega gledališča v Pulju. Ko so pričeli kopati, so mislili, da bodo odkrili rimski tempelj, toda ko so prišli do odra, se je pokazalo, da je bilo to drugo, jako lepo gledališče. Zidovje in okraske so še zelo dobro ohranjeni.

Jurjevanje na ljubljanskem Gradu.

Sv. Juri zbere vsako leto na našem Gradu svoje častilce in prijatelje. Sv. Cirilu in Metodu je prav dober prijatelj, s sv. Petrom pa sta menda skregana že par let. Sv. Peter je sicer zelo vpliven svetnik, zlasti če začne vlivati na zemljo kakor iz škafo, zdi se pa, da se v Ljubljani drža načela: Trije so več »akor eden, zato tudi sv. Peter, kolikor si je prizadeval ravno v najboljšem času skaziti Jurjevanje, svojega namena ni popolnoma dosegel. Spor med sv. Jurjem in sv. Petrom mora biti zelo hud, da se je poslednji v popoldanskih urah odločil k tako energični demonstraciji. Izposodil si je celo blisk in grom, da pokaže svojo nevoljo. Njegova demonstracija pa je bila efektivna samo par ur. Prav velika tudi ne more biti edinost med svetniki v nebesih. Šentjakovski kaplan je imel dopoldne mašo in prepoved v šentjurjevi kapelici, da bi podučil ljubljance, toda sv. Petru tudi to ni bilo všeč. Kršil je s tem nekako medsvetniško, oziroma nadsvetniško pravo, ker je vendar maša več vredna kakor vsi svetniki skupaj. Toda kaj se ne zgodi vse v sveti jezi! Nespametno je morda bilo, da je bil na Gradu prav blizu kapelice gost, ubogi Ceker paša s svojim harmom, pa zdaj se to pač ne da več popraviti. Povedalo se mi je, da so bile sv. Petru tudi plačane tri maše za dež. To bi bil odličnejši argument, ker je tri vedno več kakor ena. Kljub vsemu temu pa se trnovska in šentpeterska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda nista dali pregnati z zavzetih pozicij ter sta kljubovali celo sv. Petru v trdnem prepričanju, da jima bo neednost med svetniki le v korist po starem izreku: Če se prepirata dva... Tretji

tu seveda nista obe podružnici, marveč posredno osrednja družba. Oni dva vema gre čast in delo. Dela pa, to vemo vsi, se naše vrle podružnice niso nikdar bale. Zrasli so ti na vrhu štoreti in pavilioni in ječe, po katerih so se razlegali svoj čas vzdihni, so odmevale veselja, pod kostanji pa si lahko pokvaril želoček od sladkarijah in oranžah. Omeniti pa moram na tem mestu, da ne bo kdo mislil, če se je dobro zabaval na Gradu, da je bila to njegova zasluga ali samo zasluga obeh Ciril-Metodovih podružnic, da je kakor vsako leto, tudi letos bila na Gradu prav za prav gostilna, kavarna itd. s Poljan. Znani požitrovalni predsednik poljanskega političnega društva je, kakor je to že stara tradicija, dobil koncesijo za točenje in prodajanje. Podrobno razdelitev in največje delo pa sta si prihranili pač obe podružnici, pred vsem njih dame. Imeli smo tu slaščičarno, štiri pivarne, paviljon za jestvine, dve kavarni, med njima eno pristno turško kavarno, tri vinarne, poleg tega pa še več popolnih gostiln, tako Breskvarjevo, Debevčevo in Sedejevo. Točilo se je Mrakovo vino in vrhniško in budjeviško pivo. Med drugimi darovalci je omeniti g. Hinka Franceljna, ki je daroval skoraj pol tisoč cvetov, katerih pa je žal prehitro zmanjkalo. V prid družbi so se prodajale tudi knjižici »Za našo dečo« in Ciril-Metodove razglednice. Gramofon te je navduševal s slovanskimi himnami in na dveh plešičih si se lahko zavrtel. Zahvala za vso prireditve pa gre, kakor že omenjeno, v prvi vrsti damam, ki so vztrajale celo v najhujšem dežju na svojem mestu. Nemogoče je naštetiti vse dame, ki so žrtvovale trud in čas blagomu namenu, omenimo samo ge. in gđne. Balohovo, Golijevo, Podkrajškovo, Potočnikovo, Puhovo, Sičevico, Šarčevico, Šegovo, Šterkovo, Svigljevo. Seveda s tem lista požitrovalnih dam nikakor ni popolna. Da so se ljubljani kljub neugodnemu vremenu proti večeru vendar v tolikem številu odzvali vabilu Cirila in Metoda, za to gre v veliki meri zasluga trem starim, častiljivim zvoncem, ki so zopet našli nazaj svojo pot na Grad in so oznanjevali čisti ljubljani, da se Ciril in Metoda ne dasta prepoditi. Šele proti večeru se je razvilo na Gradu živahno vrvenje in je upati, da se podružnici nista obvarovali samo vsake izgube, marveč da bo tudi nekaj dobička za glavno družbo.

Dnevne vesti.

+ Shod, ki bi se imel vršiti v sredo, dne 30. aprila, se je moral preložiti radi odsotnosti župana gosp. dr. Ivana Tavčarja na petek, dne 2. maja t. l. zvečer. — Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

+ Ubogi tiskovni zakon. Sedaj veljavni tiskovni zakon je skrajno reakcionaren; nikjer v Evropi nimajo več takega tiskovnega zakona in celo v Rusiji, ki jo vendar razkričavajo za absolutistično in nazadnjaško, imajo desetkrat modernejši tiskovni zakon in stokrat večjo tiskovno svobodo, kakor v Avstriji. Če bi kak avstrijski časniki o Berchtoldu tako pisal, kakor piše petrogradski »Slavjanin« o Sazonovu, bi se mu preklicano slabo godilo. Najhujše pa je to, da pristojne oblasti same niso edine v tem, kako je veljavni tiskovni zakon tolačiti. Tiskovni zakon pravi v § 17.: »Od vsakega posameznega lista ali zvezka kake periodične tiskovine ima tiskar obnem s pričetim raznašanjem ali razpošiljanjem... oddati en izvod pri varnostnem oblastvu...« Bistvo tega paragrafa je, da sme tiskar istočasno, ko odda list pri varnostnem oblastvu začetni z razdajanjem. Svoj čas so goriški »Soči« hoteli nagajati, da § 17. t. z. ni tako tolačički, a višje sodišče v Trstu je tej sektaturi naredilo konec in je odločilo, da je dovoljeno »Soči« izdajati ob istem času, ko jo pošljejo na cenzuro. V Ljubljani so pred petimi leti drugače ukrenili. Vodja »Narodne tiskarne« je bil tiskar obsojen, ker je izdal naš list obnem ko ga je poslal na cenzuro in vlada je odredila, da mora tiskarna po odposlatvi lista na cenzuro počakati deset minut predno začne z izdajanjem lista. Zdar pa smo doživeli še nekaj novega. Vodja Hribarjeve tiskarne je bil obsojen, ker je s tiskom nekega lističa čakal na odločbo cenzure. Natisnil je samo nekaj izpisov za cenzuro in potem čakal, če bo list zaplenjen ali ne, češ, kar bo zaplenjeno, se izpusti, če ne bo nič zaplenjeno, se vse natisne. Cela stvar je zgol materijelnega značaja: tiskarna je hotela prihraniti stroške eventualnega dvakratnega tiska. In za to je bil vodja Hribarjeve tiskarne obsojen. Ne vemo, na katere paragrafe tiskovnega zakona se je sodišče pri tej razsodbi naslanjalo, a v

celem tiskovnem zakonu je samo § 17., ki bi se mogel dati v uporabi, kajti v njem je rečeno, da »ima tiskar obnem s pričetim raznašanjem ali razpošiljanjem oddati en izvod pri varnostnem oblastvu.« Vodja Hribarjeve tiskarne je bil torej obsojen, ker ni obnem z oddajo cenzurnega lista začel z raznašanjem, vodja naše tiskarne pa je bil obsojen, ker je obnem z oddajo cenzurnega lista začel z raznašanjem; vodji Hribarjeve tiskarne je s tem ukazano, da ne sme čakati na odločbo cenzure, vodji »Narodne tiskarne« pa je bilo ukazano, da mora čakati 10 minut na odločbo cenzure. Tako eno kakor drugo teh tolačenj tiskovnega zakona je pravno nepravilno. Poznavalci tiskovnega zakona so vsi edini v tem, da ima tiskar pač pravico izdajati list v tistem hipu, ko ga pošlje na cenzuro, da pa to ni njegova dolžnost, da sme torej že hoče, tudi s tiskom počakati. To je tudi edino logično in naravno, saj je vendar naloga cenzure, skrbeti, da ne pride nič prepovedanega v svet, ne pa naloga, delati škodo. Nič tega bolje ne ilustruje, kakor postopanje oblasti v izjemnih slučajih. Če se kje razglasi izjemno stanje in se z drugimi postavami vred suspendira tiskovni zakon, uvedejo vselej preventivno cenzuro. To se pravi: tiskar mora vsak časopis predložiti cenzuri eno ali dve ali štiri ure pred izdajo in mora s tiskom toliko časa počakati. Država vidi v tem največje jamstvo, da ne pride nič nedopustnega v javnost. Vodja Hribarjeve tiskarne se je prostovoljno podvrgel taki preventivni cenzuri in je bil za to kaznovan!

+ Kaj nameravajo naši mero-dajni krogi nasproti naši južni sosedni Črni gori, odkriva prav odkritosrčno znana dunajska korespondenca »Die Information«, o kateri se trdi, da ima zelo visoke zveze. Ta korespondenca piše z ozirom na padec Skadra med drugim tudi to-le: »Če bomo še nadalje vztrajali v svoji naivnosti, bo v kratkem Skader prestolnica črnogorska, ne pa albanska in naša državna čast bo preluknjana. Čisto verjetno je, da bosta sedaj Rusija in Francija reklamirali Skader, ta s teškimi žrtvami pridobljeni Skader za Črno goro. To dejstvo se že polagoma pripravlja po časopisju. Pa tudi če bi se ne dalo doseči, da bi Skader pripadel Črni gori, eno je gotovo, da bo kralj Nikita dobil tako kompenzacijo, ki bo Skader močno odtehtala. Kralj Nikita in njegova država bosta torej še vsekakor bogato nagajena za neubogljivost nasproti oficijalno složni Evropi in v tej sramoti tiči naravno izvor novih zapletljivih in nemirov, ki se bodo v doglednem času pojavljali na mejah med Črno goro in med novo državo albansko in ki nam bodo neprestano grenili življenje. Zakaj na Cetinju ne bodo nikdar pozabili, da so že imeli v rokah Skader in iz tega izvirajočo, končno razumljivo pohlepčnost bodo podpirali iz Petrograda, Pariza in Belgrada. Potemtakem moramo pričakovati samo poostritev situacije, katero moremo preprečiti samo z radikalnim činom. Ta akcija bo seveda morda povzročila trenoten vihar, ker pa so velesile doslej mogle povzročiti samo viharje v čaši vode, je pričakovati, da tudi ta vihar ne bo prekipel roba onega kozarca. Ta akcija pa je, odkrito povedano: Uničenje državnega obstanka Črnogore in nadomestitev njenega prebivalstva z avstrijskimi podaniki.« — Ne vemo, v koliko odgovarja ta fantastični načrt dejanskim namenom mero-dajnih krogov, to pa vemo, da je splošna evropska vojna neizogibna, ako v resnici obstoji namen, o katerem govori »Die Information«. Uvaževati je namreč treba, da bi vojna proti Črni gori pomenila vojno proti celokupni Balkanski zvezi, katere temeljna točka je, kakor prav z ozirom na naš konflikt s Črno goro poročajo listi, »eden za vse, vsi za enega.« Ako nadalje vpoštevamo, da je Rusija z vojaško konvencijo zvezana tako z Bolgarsko, kakor s Črno goro in da vrhu tega tudi našaljublja zaveznic Italija ni bogsigavedi kako zanesljiva, potem si lahko predstavljamo, da bi »iztrebljenje Črnogorcev in njih nadomestitev z avstrijskimi državljani« značilo vojne z vso Evropo z edino izjemo Nemčije. Če pa je taka hazardna, da, samomorilna igra v našem državnem interesu, to pa je zelo, zelo veliko vprašanje!

+ Tretji deželni jezik? »Slovenec« je hud, ker ne more spraviti v službo k državnii policiji »pridnih fantov«, ki so prisegli, da bodo s klerikalci volili in klerikalcem služili tako izven službe, kakor v službi. Lepo si je bil »Slovenec« vse to izračunal in upal je trdno, da brez pripočila klerikalne stranke ne pride nihče k državnii policiji, saj so se klerikalci vendar samo zato zavzemali za podržavljenje policije, da bi pri

njej preskrbovali svoje »pridne fante« in da bi državna policija pospeševala vse njihove namene, protežirala klerikalce, vse druge pa po možnosti preganjala. Objektivno in pravično policijo so imeli vendar na magistratu in bi se gotovo ne bili vanjo zaletavali in proti njej rogovillili, če bi ne bili pričakovali, da bo državna policija drugačna. No, kakor se čuje, bi ljubljanska policijska gospoda prav rada ugodila »Slovincu« in nastavljala njegove »pridne fante«, pa pri tržaškem ravnatelstvu so mnenja, da je stražnik toliko bolje poraben, kolikor več jezikov zna. In zaradi tega obeta »Slovenec« veliko akcijo v deželnem zboru, češ tržaško ravnatelstvo hoče vpeljati na Kranjskem tretji deželni jezik in napraviti laščino za deželni jezik na Kranjskem. Taka srđitev je sicer bedasta, pa to »Slovenca« nič ne ženira. Svoje »pridne fante« hoče spraviti pod streho državne policije, naj velja kar hoče. Tržaški policijski ravnatelj Manussi naj se le pripravi.

+ Premembe v davčni službi. Za davčne upravitelje v IX. činovnem razredu so imenovani davčni oficijali gg. Alojzij Kloufutar, Fran Lunder in Henrik Kette. Premembeni so gg.: davčni oficijal Rudolf Delhuina od okr. glavarstva v Kranju k davkariji in Alojzij Lazar od davkarije v Kranju k okrajnemu glavarstvu; davčni oficijal Rudolf Peschitz iz Kočevja v Radovljico; davčni oficijal Viljem Ledenic iz Novega mesta v Litijo; davčni oficijal Jurij Kramberger iz Litije v Novo mesto in davčni praktikant Ivan Modronič iz Kranjske gore v Mokronog.

+ V pokoj je šel evidenci ravnatelj gosp. Vladimir Prus de Jezieri - Jezierski in mu je tem povodom generalno ravnatelstvo zemljiško - davčnega katastra za njegovo mnogoletno izborno službovanje izreklo svoje priznanje.

+ Iz ljudskošolske službe. Na štirirazredni ljudski šoli v Knežaku se s 1. majem zopet prične celodnevni pouk in je bila namestna nadučiteljica Dragotina Česnik, ki ima dopust zaradi bolezni, za suplentino v Knežaku imenovana gđc. Pavla Cigoj. — Nadučiteljica in ravnateljica gosp. Josipa Turka v Spodnjem Logatcu, bo za čas dopusta nadomeščala prov. učiteljica gđc. Helena Kraigher, začasno vodstvo šole pa prevzame učitelj gosp. Stanko Legat.

— Srečke umetniške loterije se bodo prodajale še do 1. julija t. l. Odbor najvljudnejše prosi vse prijatelje slovenske umetnosti, naj se blagovolijo potruditi, da bo možno razpečati še ostale srečke. Zlasti se obrača odbor na razne požitrovalne rodoljubne in rodoljubkinje na deželi, naj se blagohotno zglasijo za razpečavanje srečk. Za domačo umetnost ni celokupni slovenski narod še ničesar storil; sedaj ima priliko pokazati, ali ima kaj smisla zanjo, ali ne. Slovenci in Slovenke, pomagajte, da dosežemo saj lep, če že izvrsten uspeh!

— Domovina« dijaško podpor-no društvo podpira v l. 1912/13 okoli sto slovenskih dijakov, razdelila je doslej 15.348 kosil in 13.064 večerij. Stroški so doslej znašali 8300 K. Iz tega se vidi, kako je društvo potrebno podpore in da je naša sveta dolžnost, da se te dni vsak po svojih močeh spomnimo »Domovine«. Najlepša prilika za to bo v soboto. — Priprave za sobotno prireditve »Domovine« so v polnem teku. Vstopnina za gledališke prostore ostane ista kakor sicer. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji, prodajale jih bodo tudi gospodične po hišah. Pri tem se seveda preplačila za »Domovino« hvaležno sprejemajo. Umestno bi bilo, ako bi pri tem vsak plačal 2 K kot članarino. O prireditvi sami prinesemo drugič program. Opereta in burka sta že dobro naštudirani. Žive slike, ki bodo predstavljale pomladansko jutro, bodo naravnost čarobne. Med pavzami bo pridal kinematograf par točk, tako da bo program zelo raznovrsten. V buffetu bodo stregle narodne dame. Prireditve je namenjena za vse kroge in vsi povabljeni. Imena sodelujočih oseb se pravočasno objavijo.

— Kako se je Slovenec« vse-del. Jurjevanje na ljubljanskem Gradu je katoliškega »Slovenca« vedno peklo v dno srca in če je le mogel, se je zadržal vanj, saj je to jurjevanje prirejeno od Ciril - Metodovih podružnic in prid katoliški Ciril - Metodovi družbi. Letos je »Slovenec« šentjakobsko - trnovski podružnici napadel zaradi nemoralnosti, očita-joč jima, da bosta kazali na Jurjevanju take svinjarije, kot jih je zmoežen n. pr. samo kak pristen klerikalec. Šlo se je za harem Zekki paše. Kdor je bral reklamo, vedel je vsak, da se meje dostojnosti ne bodo prekoračile, ker je namen Ciril - Metodovih podružnic prevzvišen, da bi se spuščale v nizkosti in ker bi tudi po-

licija tega ne pustila. In res, Zekki pašev harem je bila nedolžna, a izborna šala: dekleta so bile lepe punčice, ki jih dobijo pridni otroci za Miklavža in ob drugih važnih prilikah. Vsak se je od srca nasmejajal, kdor jih je videl, smejalo se je pa vse tudi »Slovencu«, ki se je dal tako pogtegniti in ki je napravil prav likovno reklamo za prireditve, kajti vsakovrstni odkriti in prikriti klerikalci so prišli proti plačilu vtikati svoj nos v Zekki pašev harem. »Slovenstvo« prokletstvo je pa rodilo najlepše sardove za Ciril - Metodovo blagajno.

— **Umrl** je dne 26. aprila v ljubljanski bolnišnici okrožni zdravnik v Kostanjevici gop. dr. Pavel Indra, star šele 47 let. Bil je izobren zdravnik in obče priljubljen.

— **Aprobirana učna knjiga.** C. kr. ministrstvo za bogocastje in nauk je z odlokom z dne 22. aprila 1913, št. 17.346 odobrilo knjigo: Latinska vadnica I. del, II. izdaja, sestavlja dr. Josip Pipenbacher, založil Lavoslav Schwentner.

— **Hiše pokajo.** V sled regulacijskih del v Ljubljani je Naglasova hiša na Turjaškem trga dobila take razpoke, da so morali v soboto popoldne vse stranke deložirati.

Prvi letošnji roj čebel je dobil v soboto, dne 26. aprila gosp. Ivan Lokar, nadučitelj v Spodnji Hrušici pri Ljubljani.

Birma v Kranju, ki je bila v nedeljo, dne 27. t. m. privabila je v mesto veliko prebivalstva bližnje okolice. Prišlo je pa tudi precej botrov in botric iz drugih krajev. Birmancev je bilo okoli 600! — Med tem ko so bili zadnji dnevi pretečenega tedna naravnost krasni, deževalo je na ta dan v Kranju na vsa moč, kakor da bi se tudi proti tej cerkveni slavnosti zaklelo samo nebo!

Iz Višnje gore. Zara puca, bit čedana: Dne 19. t. m. se je res vršila nadomestna volitev v tretjem volilnem razredu v občinski zastop, ne pa kakor »Slovenec« piše: občinske volitve in sicer za enega odbornika in dva namestnika. K tej nadomestni volitvi so se oglašili tudi možje, ki niso kimavci; to pa le vsled tega, da bi se z mestnim premoženjem bolje in previdneje postopalo, da ne bi bili v mestnem odboru sami kimovci in analfabetje, ki se svojega lastnega imena ne znajo podpisati. Da bi se z mestnim premoženjem bolje gospodarilo, postavili smo kandidata narodne napredne stranke, ki ne gleda in ne sluša, kaj mu kateri izmed klerikalne stranke zapove. Protikandidat je bil mož poštenega značaja, a ta mož je analfabet starega kalibra, ki ne zna ničesar drugega, kakor kimati, kakor sploh vse mestni odbor z zupanom na čelu. Naš dični zupan je jako moder, kajti mesto Višnja gora ima samo dosti revežev, a ta brilnata glavicca deli podpore osebami, ki niso naše občine; res dobro in modro gospodarstvo. Na dan volitve in pred volitvijo napravili so naši kimovci splošno agitacijo in tirali na voliče vse, še elo bolnike in kateri so se zagovorili, da ne bodo prišli na voliče. Naš boj ni bil prevelik, kajti ta boj je bil prvi in je rodil zelo dober uspeh; vse to pa smo dosegli z zelo mirno agitacijo. Nasprotniki so pritirali na voliče vse, kar je bilo mogoče, reveži in tudi take, ki nimajo sploh volilne pravice ter so izključeni od vsake volitve. Na voliču se je pa zelo pazilo, da ne bi kaka klerikalna ovčica prestopila v naš tabor in se mogoče vsled tega pogreznila v dnu pekla; za to je bilo prav dobro preskrbljeno. Oh, ubogo zaslepljeno ljudstvo mesta Višnja gora, kdaj se bodeš spametovalo? Glede na vsebino »Slovenca« z dne 24. t. m. št. 93 ne omenimo ničesar drugega, da je vse kar je tam pisanege, grda laž in imenujem dopisuna grdega obrekovalca volilcev narodno - napredne stranke. Čudno je, da »Slovenec« ne piše dvakrat enako; enkrat piše, da so dobili klerikalci po 51 glasov, drugič pa po 54; torej katero število je pravo? In kaj naj pomeni napadanje na gospode c. kr. uradnike? Kaj ti mar nimajo pravice voliti, kakor se jim zdi, da je prav. Gospodje c. kr. uradniki so volili le po svojem lastnem prepričanju, kakor so hoteli in kakor se jim je zdelo. Volilce pa prosimo, naj vztrajajo pri dobri stvari, naprej z jekleno močjo do našega cilja in zagotovljeni bodimo, da pri prihodnjih občinskih volitvah bomo premagali nasprotnika. Pri prihodnjih volitvah pa bomo stopili na voliče z podvojeno močjo. — **Več narodno-naprednih volilcev.**

Dr. Slanca so zapečatili. Tako se je v petek zvečer po Novem mestu širila že od daleč malo verojtna čudna vest. Pred dr. Slančevu hišo so se res zbirali radovedneži ter s primernim respektom občudovali sveže uradne pečate na vratih zunaj na vogalu ter na vratih notri v veži dr. Slančeve hiše. Nekaj o tem

uradnem zapečatenju dr. Slančeve hiše boljše informiranih gospodov je to uganko tako-le rešilo: Okrog 5. ure popoldne je prišel novo imenovani vladni koncipist (v provizorični lastnosti) g. Gustaf Golija ter se neravno sprehajal ob dr. Slančevi hiši. Ljudje, ki so ga opazovali, so mislili, da čaka na g. dr. Slanca, ki je tisto popoldne na svojem »pram« neznan kam odjezdil. Kar se prikaže tudi mestni sluga. Strogo uradni pogledi g. koncipista so se upirali na napis nad vrati na vogalu. Napis je pričel, da se tam notri nahaja novomeška podružnica od c. kr. deželne vlade razpuščene soc. demokratične »Vzajemnosti«. Nadaljno uračovanje se je pečalo z iskanjem ključev. Ko je bilo to uračovanje končano, so se vrata odprla in pričela se je uradna konfiskacija vsega, kar spada k »Vzajemnosti«. Tega ni bilo veliko, ker je »Vzajemnost« v Novem mestu po slavnem začetku kmalo tudi slavno šla v penzijo. G. koncipist je v blagajni našel ogromno vsoto — celih 17 — beri sedemnajst vinarjev. Nekaj zarumenelih papirjev in starih knjig, to je bilo vse, kar je prišlo v nemilost konfiskacije. Ko je gospod koncipist tudi to težko službo opravil, je vrata na oboje strani zaprl in zapečatil. Tudi table z napisom ni pozabil seboj vzeti. Ljudje, ki so prišli na »liko« te konfiskacije in so videli tam na vratih uradne pečate, so v svoji prenapeti sodbi seveda takoj dr. Slanca obsodili, češ, zdaj je pa Golija še dr. Slancu zapečatil. Ampak nekaj čudnega pa bo nastalo pri tem zapečatenju. V ravno tem lokalu namreč ima tudi okrajna bolnišnica blagajna, ki se nahaja nasproti temu lokalu (tudi v dr. Slančevi hiši) svoj arhiv ter se tu notri sklicujejo odbojve seje. Kako bo zdaj bolniška blagajna prišla iz svojega arhiva in načelstvo do svojih sej, če pa so vrata uradno zapečatena? Gotovo pa je, da je šele g. Golija s svojo konfiskacijo opozoril, na kar so se samo Novomeščani sploh, ampak tudi člani »Vzajemnosti« sami že zdavno pozabili, da je namreč v Novem mestu sploh kdaj eksistirala kakšna resna »Vzajemnost«.

Tatinski rodbini. V zadnjem letu so delale predrzne tatvine v krški okolici orožnikom mnogo preglavice. Stražili in prežali so na drzne zmolvike kolikor se je le dalo, pa vse zaman. Če so stražili v eni vasi, je bilo pokradeno pa v drugi. Hercogovi so pobrali mnogo perutnine, Pepi Arh iz Leskovca nekaj svinjine, Francetu Pavlinu v Žerju več obleke, daljnogled, ur in nekaj druge drobnarije; Mihi Škrabcu v Velikem Trnju nekaj posteljnega perila, Martinu Germu v Ivandolu 500 K gotovine in Martinu Božiču več panjev čebel. Toda vreča je bila polna in se je imela razvezati. V noči na 22. marca so v zeli očitno isti dolgoprsteži posestniku Francetu Blatniku v Gorenji Lepivasi pitalnega prasca. Lastnika je peljal drugo jutro sled odvedenega prasca v gozd. Prepričan je bil Blatnik, da imajo tamošnji cigani kolone. Orožniki so poizvedovali na vse strani in so izvedeli, da so tiste dni imeli kolone pri Gorenju v Dolenjih Dulah in da so se mastili s svinjskim mesom tudi pri Cerovšku v Ivanjemdohu. Izvršili so pri obeh družinah hišno preiskavo ter našli za Gorenjevo hišo v gnoju zakopan prašičev drob. Tam, kjer so bili zakopali drob, so posuli pepela, da bi se ne videlo nanovo razkopano mesto. Ravno ta kup pepela pa jih je izdal. V Cerovškovi kleti pa so našli popolnoma krvavo mizo, na kateri so bili zaklani in razrezali ukradenega prasca. Seveda so se izgovarjali, da so razrezali le zajca, ki so ga vjeli. Orožniki pa niso hoteli verjeti, da bi se rezal zajec na tako veliki mizi in da bi bil tako polnokrven, zato so povabili s seboj v krško sodnijo Janeza in Marijo Cerovšek, njune otroke Franceta, Marijo in Jožeta ter Jožeta in Toneta Gorenjca iz Spodnjih Dul. Od tega časa naprej imajo kokoši in prasci mir.

Rop pri belem dnevu na javni cesti. V Bukovčevi zidnici nad Semičem stanuje že dalj časa delavec France Lisec. Dne 7. aprila t. l. je šel po okrajni cesti od Kumpmatla proti Kotu. Srečal je dva delavca od železniške zgradbe. Ker je bilo popoldne okoli druge ure, se jima ni umaknil, ker ni mislil, da se ga bosta lotila. Toua ko sta prišla delavca do njega, ga prvi zgrabi in mu ukaže, da se mora vrniti z njima v Badjurekovo gostilno na Kumpmatl. Lisec se je tej zahtevi uprl in je hotel iti svojo pot. Tedaj ga sune eden z vsa močjo s pestjo v prsi in pravi: »Tako naj daj ves denar brez vpija, če ne, te na mestu ubijeva.« Lisec se je branil; ko je pa videl, da je njuna grožnja resna, jima je dal ves svoj denar — zadnjo kronco, ki jo je še imel, potem pa je zbežal proti Kotu navzdol, kolikor so mu dale noge.

Zlikovca sta vrgla za njim še par debelih kamnov, potem pa sta nadaljevala svojo pot počasi proti Badjurekovi gostilni, kjer sta se namenila zapiti od Liseca dobljeno krono. Ko so zvedeli orožniki o silovitem činu, so šli zasledovati oba in so ju zalotili še v Badjurekovi gostilni. Aretovali so ju in oddali sodnji. Oba nepridiprava sta sobna slikarja Rudolf Kramar, star 32 let iz Pijavegorice in Tone Pengov, doma iz Pšate pri Ljubljani, star tudi okoli 30 let.

Zagonečni podpis na dolžnem pismu klerikalne posojilnice v Kandiji. Iz Novega mesta se nam poroča: Nekako pred 15. leti so duhovniki novomeške okolice ustanovili svojo zadržno posojilnico in hranilnico v Kandiji. Župniki so začeli živahno agitacijo in ustanovili vsak v svoji fari kar po farovžih nekatere podružnice. Ena najbolj delujočih podružnic je bila v Stopičah. Vodil jo je (in jo kljub papeževi prepovedi še vodi) dobro znani župnik Porenta. Pri njem sta si izposojevala manjše zneske zakonska Ovniček iz Dolže. To se pravi, on jima je napravil dolžno pismo, ga pustil podpisati in ga potem priložil pri »centrali« v Kandiji. Po zatrdilu te »centrale« sta omenjena dobila posojila v l. 1903. 60 K, v l. 1904. 120 K, v l. 1906. 120 K. Na to posojilo sta vrnila le 40 K, tako da je začetkom l. 1907. ostalo še 260 kron na dolgu. Kot porok je bil podpisan tudi Anton Brulc iz St. Jošta, toda samo na zadnjem posojilu iz leta 1906. Žena Agata Ovniček sicer trdi, da teh posojil (po moževi smrti) resnično ni prejela tako, kakor trdi posojilnica, ampak to prepustimo sodišču v razsojo. Občno zanimiv pa je Brulčev podpis na novem dolžnem pismu z dne 1. januarja 1907. Najbrže je namreč župnik sam ob koncu leta 1906. zbral celo, dotlej še nevrnjeno izposojeno vsoto v znesku 260 K iz prejšnjih dolžnih pisem ter je združil v eno samo novo dolžno pismo, ne da bi dolžnica prejela denar. To bi bilo z ozirom na obstoječi dolg v redu. Ampak nekaj drugega je pri tem. Na tem novem dolžnem pismu je podkrižana Agata Ovniček kot dolžnica, a Anton Brulc je podpisan kot porok in plačnik. Toda Agata Ovniček je že prisegla, da ona tega dolžnega pisma ni nikdar podkrižala in ravno tako Brulc prisega, da podpis na tem dolžnem pismu ni nikdar njegov podpis. Kdo je torej podkrižal Agata Ovniček in kdo je podpisal Antona Brulca? To je vprašanje, ki je zašlo že iz Novega mesta tudi v Ljubljano. Glede Brulčevega podpisa sta strokovnjaka pismouka ces. svetnik Franke ter dr. Robida izjavila, da je podpis na tem dolžnem pismu (z dne 1. januarja 1907.) ravno isti, kot je od Brulca priznani njegov podpis na dolžnem pismu z dne 24. septembra 1906, ko se je šlo za posojilo 120 K. Brulc pa nasproti temu izvedeniškemu mnenju vztraja pri svoji prisegi, da on tega dolžnega pisma ni nikdar podpisal. Še bolj značilno za to trditve in mnenje obeh izvedencev pa je pričevanje Agate Ovniček, ki je tudi prisegla, da to res ne more biti Brulčev podpis, ker ga ona to pot tudi res niti ni prosila, naj ji bo za poroka. Nadalje tudi trdi, da ona tega dolžnega pisma ne bi podkrižala, to pa zato ne, ker zna sama pisati in bi ga bila torej podpisala. Brulc je v zadnjem času res za to ženo podpisaval menice za mestno hranilnico v Novem mestu, ali dolžnega pisma za kandijsko posojilnico on ni podpisal. Na dolžnem pismu se blesti tudi ime stopiškega kaplana kot priče. All tudi ta kaplan ne ve nič o teh zagonečnih podpisih, ker je po njegovi lastni izpovedbi on kot priča podpisoval cele kupe takih dolžnih pisem, ne da bi bil vedel, kaj podpisuje in ne da bi bil pri posameznih slučajih videl dolžnika in poroke, ker mu je župnik dolžna pisma dostikrat tudi pozneje, ko so že stranke odšle, dajal v podpis. Pa kaj še vse to. Tudi župnik sam ne ve nič gotovega, kako so ti podpisali prišli na dolžno pismo. Glede teh zagonečnih podpisov se je vršilo že kazensko postopanje zaradi krivega pričevanja itd. in župnik kot priča zaslišan, je izjavil v tem - le smislu: »morda je to dolžno pismo nastalo iz prejšnjih treh dolžnih pisem z ostankom 260 K, ki se je prenesel na to novo dolžno pismo z dne 1. januarja 1907., a pri tem prenosu se je morda storila napaka, da se stara dolžna pisma niso uničila, ali ista stranki vrnila.« Župnik tudi prizna, da je Agata Ovniček prejela valuto (denar) samo na prejšnja dolžna pisma, ne pa tudi na to novo preneseno dolžno pismo. Na tem dolžnem pismu so prišli tudi na sled, da so besede »dolžnica« in »porok in plačnik« pisana s čisto drugačnim črnilom, nego besede, oziroma imena Agata Ovniček in Anton Brulc. Pri tem dolžnem pismu se ne gre samo za vprašanje, kdo je to dolžno pismo podpisal in podkrižal, ampak tudi za vprašanje, kdo naj bo plačnik. Ovniček je namreč prišla na nič in posojilnica

terja zdaj Brulca. Cela ta dolgotrajna zadeva se zdaj rešuje pred okrožnim sodiščem v Novem mestu.

— **Kino - Metropol** v deželni gledališču. Včeraj je bilo gledališče pri večernih predstavah do zadnjega koička zasedeno. Drama »Tigris« je v resnici vredna, da si jo vsakdo pogleda. Jako učinkoviti so posebno prizori v III. delu: konkurenca lepotic v koloseju, plesalka Gaby, halucinacije Rolanda, panika v koloseju in beg Tigris; v IV. delu: v blргу roparjev, boj s policijo in beg skoz kanal. Tigris je samo nočoj še na sporedu pri predstavah ob polu 7. in polu 9. uri zvečer. Slike so absolutno mirne. Jutri v torek popolnoma nov spored.

Kinematograf »Ideal«. Samo danes se še predvaja sloviti orjaški film »Quo vadis«. — Kdor si še ni ogledal ta umetniški film, naj nikar ne zamudi prilike, ki se mu nudi le še danes. Jutri Asta Nielsen: »Smrt v Sevillji« in drama »Divji lov«.

Prava aprilova nedelja se z vsjo pravico lahko imenuje včerajšnja. Ze dopoldne je začelo deževati, pozneje se je uvedrilo, popoldne pa je nastal lud piš, nato je pa jelo deževati, padati toča, grmeti in treskati, kakor v vročem poletju. Na Karlovški cesti je strela pokvarila en cestnoželezniški voz in so ga morali odpeljati v remizo. Vreme je preprečilo meščanom marsikak izlet, kar so posebno občutili gostilničarji na deželi.

Zabava dveh porednežev. Včeraj popoldne sta si dva mala poredneža privoščila zabavo, da sta bombardirala s kamni okra v lopi na dirkališču, last ljubljanskega »Sokola«. Pobila sta tako 12 šip, dokler ni stražnik ustavil njuno delo. Ta dva poredneža pač zaslužita eksemplarično kaznovanje.

V prislino delavnico so včeraj privedli 20letnega slaboglasnega Jožeta Grila iz Krašnje pri Kamniku. Nadebudni fant je bil v ti hiši pokore že lansko leto, a je pri neki priliki na Barju pobegnil, pozneje pa pokradel na Štajerskem, kjer je bil po orožništvu prijet in pri celiskem okrožnem sodišču obsojen na 8 mesecev zapora, katerega je obsedel v Mariboru. Sedaj je pa moral zopet v prislino delavnico.

V Novem Vodmatu je včeraj gorelo v Vidičevem poslopju. Požar so pogasil sosedje. Zanetili so baje otroci. Škode ni velike, ker v poslopju nihče ne stanuje.

Narodna obramba.

C. M. podružnica za Medvode in okolico občni zbor bo v soboto 3. maja ob 6. uri zvečer v restavracijskih prostorih g. Kolenca na Ladji. Če bi ob 6. uri ne bila zbrana tretjina članov in bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 7. uri nov občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število udeležencev. Vsak navzoči član zastopa pet nenavzočih članov.

C. M. podružnica za Stari trg-Lož priredi dne 1. maja ob pol 8. uri zvečer v gostilni gospe Olge Peče v Starem trgu veselico s petjem, tamburanjem in dramatično predstavo.

Društvena naznanila.

Društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma tel. društvu »Sokol II.« v Ljubljani priredi na praznik dne 1. maja veliko pomladansko veselico na Babičevem vrtu na Dolenjski cesti. Ker je spored, kakor je razvidno iz lepakov, jako zabaven, upamo, da bo narodno občinstvo to našo prvo prireditve posloilo v kar največjem številu. Opozarjamo slavno občinstvo, da bodo cene vina in jedil navadne, tako, da si bo vsak lahko žejo ugasil in nasitil se za tako ceno kakor v vsaki drugi gostilni. Društvo ima blag namen zgraditi »Sokolu II.« lastno stredo, pod katero bo nemoteno vršil svojo nalogo. Da se pa to zgodi, treba je velikih denarnih žrtev. Zaradi tega prosimo ono občinstvo, ki se veselice ne more udeležiti, da blagovoti društvo na kak način odškodovati.

Društvo državnih sodno-pisarniških oficijantov in pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani občni zbor bo 4. maja 1913 ob pol 3. uri popoldne v prostorih gostilne »pri Kroni« v Gradišču z običajnim dnevnim redom.

Hranilni in posojilni konsorcij. V soboto zvečer se je vršilo zborovanje lokalnega odbora in hranilnega in posojilnega konzorcija I. splošnega uradnega društva Avstro-Ogrske v Ljubljani. Natančneje poročilo o zborovanju priobčimo jutri.

Deželna zveza gostilničarskih zadrug je imela III. občni zbor v ponedeljek dopoldne v restavracijskih prostorih pri »Zlatorogu«. Zborovanje je otvoril načelnik gosp. Vinko Ogorelec. Pozdravil je udeležence, med temi posebno zastopnike oblasti in raznih korporacij. Nato sta bila sprejeta dva nuna predloga, in sicer predlog urednika gosp. Mencingerja, da se zveza zavzame za

to, da se prepoved glede vsesokolskega zleta razveljavi in da naj se ta prireditve, ki bo koristila mestu, seveda posebno tudi gostilničarjem, hotelirjem in mnogo dvignila promet tujevcem na Kranjskem, dovoli in tudi izvrši. Predlog g. Paternostra iz Postojne zahteva, da se zveza zavzame za to, da se nenadoma zvišana vstopnina v Postojnsko jamo povodom binkoštnega obiska na 3 K, razveljavi in da se določi vstopnina zopet 2 K. Z zvišano vstopnino se ne oškoduje jamska komisija, pač pa se oškodujejo gostilničarji, ker bo gotovo vsled tega prišlo veliko manj posetnikov v Postojno. — Zborovalce zveze sta pozdravila v imenu zavoda za pospeševanje obrti inž. gosp. Remec, deželna zveza za pospeševanje tuiskega prometa pa pismeno. Prebral se je nato zapisnik lanskega občnega zbora, ki je bil odobren. Iz tajniškega poročila, poroča gosp. Pintar, posnamemo sledeče: Organizacijsko delo deželne zveze gostilničarskih zadrug je uspešno napredovalo. Obrtna oblast v Kočevju je poročala ugodno glede ustanovitve zadrug v Ribnici. Mnogo se je delalo tudi za ustanovitev zadrug v Novem mestu, ki pa se še ni ustanovila. Za ustanovitev zadrug je posredovala zveza tudi v Kranju, v Železnikih, v Trzinu, v Litiji, na Vrhniki in v Vel. Laščah. Vršili so se ustanovni občni zbori, izdala so se jim pravila po znižani ceni in sploh se je uredilo vse, da se doseže enotno poslovanje. Kot potovalni tajnik je posejal te kraje urednik gosp. Mencinger. Zveza je poslala raznim uradom in korporacijam tudi več resolucij, posebno glede odpisa daca na vino, ki se rabi za delavstvo in družine in glede drugih važnih internih zadev, ki se tičejo gostilničarskega stanu, kakor tudi cele javnosti. Zveza je protestirala proti razpečavanju piva privatnikom in celo v hiše, kjer se nahajajo gostilne. Zveza je nastopila tudi proti takozvani sveti vojni proti alkoholu, ki hoče ustanovljati brezalkoholne gostilne, češ, da so te popolnoma nepotrebne, ker imajo gostilničarji itak tudi na razpolago brezalkoholne pijače. Tudi je nastopila zveza proti takozvanim točilnicam pod vejo. Zveza se je tudi udeležila glavne načelstvene seje na Dunaju po delegatih gg. Kavčič in Zajec. Lansko leto se je priredil izlet v Postojno, ki je v vseh ozirih izborno uspeh in bi bilo take izlete priporočati. — Zveza ima včlanjenih 18 zadrug z okroglo 2500 člani. Včlanjene so zadrug na Jensevicu, na Bledu, v Železnikih, v Trzinu, v Škofji Loki, v Kranju, v Kamniku, v Postojni, na Vrhniki, v Idrji, v Zagorju, v Litiji, v Kostanjevici, v Lukovici, v Mokronogu, v Starem trgu, v Ljubljanski okolici in v Ljubljani. — Blagajniški zaključek izkazuje dohodkov 1233 K 43 v, izdatkov 1355 K 87 v, torej primanjkljaja 122 K 44 v. Proračun izkazuje 1342 K 44 v izdatkov. — Glede proračuna se je vnela precej dolga in živahna debata, v kateri je bilo posebno zanimivo pojasnilo načelnika karniške zadrug g. Cerarja, da zavlačuje deželna vlada neko vlogo glede povišanja pristojbin že celo leto in da še sedaj ni rešitve. Kaj je vzrok temu še ni pojasnjeno. — Na predlog pregledovalca računov g. Franca Šušteršiča se je podelil tajnika odnosno odboru absolutorij. Nato je bil sprejet predlog g. Mencingerja, da se določi letni prispevek članov deželni zvezi na 50 v. (Dalje jutri.)

Iz krogov štepanjskega »Sokola« nam pišejo z ozirom na dopis »Gasilno društvo v Štepanji vasi«, objavljen v torkovi številki, sledeče: Omenjeni dopis temelji na slabih informacijah. Štepanjskega »Sokola« ne brigajo žalostne razmere v gasilnem društvu naše vasi čisto nič, ker se »Sokol« kot telovadno društvo noče vtikati v društvo, kjer se časih za zabavo drugim poveljuje: »Habt acht!« Zato obžalujemo, da se je napadilo v omenjenem dopisu gosp. Anžiča p. d. Šorša. Napad je krivičen, ker je br. Anžič od prvega početka našega »Sokola« naš odbornik, čigar požrtvovalnosti se mora naše društvo zahvaliti za lepo telovadnico. O kakem bratstvu br. Anžiča s »Čukli«, ni govora, kar dajemo javnosti s tem na znanje, ker ne maramo, da bi se delala našim možem krivica.

Novomeška slovenska tenis-družba priča z igranjem v četrtek dne 1. maja.

Slov. akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj I. redni občni zbor za letni tečaj v sredo, 30. aprila v restavraciji Karl Drož VIII. Alserstrasse 59.

Naprednjaki, spominjajte se pri vsaki priliki »Narodnega sklada« in nabirajte prispevke zanj!

Izpred sodišča.

Kazensko obravnave pred deželnim sodiščem.

Zapeljiva denarna pošiljatev. France Ošaben, ki sedaj biva v Ameriki, je imel knjižico ljubljanske mestne hranilnice, glasečo se na 485 K in na ime Janeza Mihelčiča, v sodni shrambi v Cerknici. Ošaben je postal polnoleten in se mu je dovolilo dvigniti denar v roke svojega izkazanega pooblaščenca Jerneja Hitija. Ta je dvignil pri davkarju knjižico in jo poslal v svrhu realiziranja z izročilnim sklepom sodišča mestni hranilnici. Ker ni bilo priložene druge pisave, je hranilnica v dobri veri poslala denar na naslov knjižice in tako je prišel Janez Mihelčič, preužitkar v Gorišci, do denarja, za katerega je dobro vedel, da ni njegov. Obdolženec je ta denar deloma porabil, ostanek pa plodonosno naložil. Pomota je pa prišla kmalu na dan, Hiti je takoj šel k obtožencu in zahteval, naj mu vrne denar, a ta mu je odgovoril, da je ta denar ostanek izkupila njegovega že pred več leti prodanega posestva in je pristavil, da hranilnica že ve, kaj dela. Da pa to ni res, so potrdile priče. Sodišče je obdolženca zaradi te goljufije obsodilo na 6 tednov ječe.

Boga preklinjal. Janez Pintar, delavec v Zgor. Radovni, je letos o postu z dvema tovarišema v Krmi vozil drva. Po nesreči pa je padel pod sani in se nekaj na nogi poškodoval. Ko ga je Alojzij Kosmač potegnil izpod sani, je gledaje kvišku izustil bogokletne besede, ki se smatrajo za hudodelstvo. Pintar tega ne rabi, on le pravi, da se dotična beseda ne spominja. Obsojen je bil na 3 tedne ječe.

Razne stvari.

* Vseučiliščniki — ogleduhi. Iz Krakova poročajo: Policija je aretirala dva slušatelja tukajšnjega vseučilišča, ker sta osumljena ogledovanja.

* Mali Jožek v šoli. Mali Jožek je napisal v soboto sledečo šolsko nalogo: Pred Velikimi leti se ni bilo prav nobenih bukel in znali so jih samo ta Bogati brati, ker so bili zelo dragi. Takrat so prišli Menihi in so jih prepisali. In to pa je trajalo zelo dolgo in umrli so pred svojim Koncem in nov menih je moral napraviti snige vse polne. Enkrat pa je brnel Guttenberg na zvet in ko je bil velik in je moral iz Šole ven je vzel kva, ga razrezal na drke in jih pomolil črna Farbo in je vzel bapir in jih pritisnil in tako je nastalo sveto Pismo. In izgubil je s tem ves denar in je našel potem se Enega prijatelja in ta mu je pozneje še enga posodil in ta kušt je šel nato po Celi Evropi in po avstro - Ogrski Državi. — In potem je prišel menih in je najdel pulter. Ta je vzel lonec in je hotel nekaj drugega noter napraviti, napravil pa je pulfer, skočila je iskra in noter v pisiker in ekblodiral in se je menoval Berdolt Schwarz, kakor nas bredsednik dežele. Potem so drugi Veliko kanon naročili in so s tem napolnili in ko so počele ni mogel noben Riter več stati in to je bil konec vojske.

Dne 1. majnika t. l. na praznik Vnebohoda se vrši

ob polu 10. uri dopoldne velik javen shod v areni „Narodnega doma“.

Na shodu govorijo: deželni poslanec Adolf Ribnikar, občinski svetnik Rasto Pustoslavšek, zastopnik železničarjev Ivan Jaklič iz Trsta in predsednik N. S. Z. Rudolf Juvan.

Slovenci, slovenski delavci in železničarji, vsi na shod!

Isti dan ob 7. zvečer se vrši

velika ljudska veselica v areni „Narodnega doma“.

SPORED: Eno uro doktor. (Šaloigra v 1 dejanju). Nagovor, godba, petje, srečelov, šaljiva pošta in ples.

Vstopnina k veselici 30 vin. za osebo. Zdrženi odbor N. S. Z. in Z. J. Ž.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“.

Telefonska in brzajavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Kritična situacija.

Dunaj, 28. aprila. Današnji dar smatrajo dunajski politični krogi kot kritičen dan prve vrste.

Včerašnje naše informacije, da bo konferenca veleposlanikov sklenila izročiti Črni gori poziv, ki bo zahteval, da naj kralj Nikola preda Skader velesilam, se potrjujejo. Poziv bo imel značaj

evropskega ultima tuma.

ter bo zahteval tekom 48 ur odgovor. Poleg že znanih zahtev Avstro-Ogrske bo monarhija zahtevala še, da konferenca še tekom današnjega dne določi sredstva, s katerimi ne se v slučaju nepovoljnega odgovora prisili Črno goro, da se ukloni. Avstrija je izjavila, da poostriže, oziroma razširjenja blokade ne smatra za tako sredstvo, ker se je izkazalo v zadnjih dneh, da so

Srbi založili Črno goro za dva ali tri mesece z živili.

V dunajskih političnih krogih se dares ne govori več o samostojnem postopanju Avstrije z ono odločnostjo, kakor še pred par dnevi.

Oficijozna poročila o sobotni avditenci prestolonaslednika pri cesarju, poročajo namreč, da ima cesar še vedno pred očmi ideal, da je treba rešiti spor mirnim potom.

Cesar upa, da se bo to posrečilo diplomatskim potom.

Nekateri dunajski listi pripisujejo ti avditenci izredno velik pomen, drugi listi pa pravijo, da avditenca sploh ni imela političnega značaja, marveč, da je bil sprejel cesar prestolonaslednika, soprogo in otroka v popolnoma družinskih zadevah.

»Norddeutsche Allgemeine Zeitung« naglašja, da traja solidarnost velesil naprej. Ponovna pogajanja so utrdila upanje, da je pričakovati sporazuma in da bodo storile velesile še enkrat skupen korak pri Črni gori, da pusti Skader Albaniji. Če bi bil ta korak brezuspešen, bo treba nadaljnjih sredstev.

Črna gora in koraki velesil.

Cetinje, 28. aprila. »Cetinjski Vestnik« pravi, da se Črna gora ne boji popolnega uničenja in da bo za vsako ceno vztrajala pri svojih zahtevah glede Skadra. To ni vprašanje kralja samega, to je vprašanje cellega naroda.

Novi zapletljaji na obzorju.

Dunaj, 28. aprila. Vesti, da se je Esad paša proglašil za kneza Albanije

se potrjujejo. — Na Dunaju je ta popolnoma zanesljiva vest vzbudila strašno mučen vtisk. Boje se nove akcije, ki bi mogla prevreči vse dosedanje načrte. Prekrižani niso samo načrti Avstrije in Italije, marveč tudi načrti vseh velesil.

Arnavtska plemena pozdravljajo Esad pašo kot svojega kneza.

V Lešu je bil sprejet svečano-stno kot

albanski knez.

Z gora so prihajali glavarji plemen, da pozdravijo svojega gospodarja. Esad paša koraka v notranost Albanije s celo svojo vojsko, da se združi z Djavid pašo. Po poročilih iz Skadra od avstrijskega generalnega konzulata, je popolnoma gotovo, da je Esad paša

predal Skader samo na izrecno obljubo Srbov in Črnogorcev,

da bodo podpirali njegove težnje.

Dunaj, 28. aprila. Dne 25. aprila so hoteli zastopniki velesil izročiti noto velesil črnogorskemu zunanjemu uradu. Nota je vsebovala, da naj izroči Črna gora Skader velesilam. Črnogorski zunanji urad je na to odgovoril, da odločilnih faktorjev ni na Cetinju in da jih tako kmalu ne bo, ker se bližajo velikonočni (pravoslavni) prazniki.

Po pariških poročilih se zastopnikom velesil sploh ni posrečilo izročiti noto črnogorskemu zunanjemu ministrstvu, ker je bilo zunanje ministrstvo zaprto in se je zastopnikom velesil posrečilo, da zunanje ministrstvo pred prazniki in v praznikih ne funkcijonira. Zastopniki velesil so odposlali posebno odposlanstvo generalu Vukotiču.

Črna gora in Skader.

Frankobrod, 28. aprila. Z Dunaja poročajo, da Avstrija ne sme pripustiti, da bi mogla Črna gora utrditi Skader in ga založiti z municijami ter opremiti s teškimi topovi. To je tem manj pripustno, ker je baje Črna gora zagrozila, da bo pri prvem poskusu Avstrije vdreti v Črno goro, odgovorila z obstreljevanjem Kotora.

Nova avstrijska nota.

Dunaj, dne 28. aprila. Minister zunanjih del grof Berchtold je izročil velesilam noto, v kateri naznanja, da bo Avstro-Ogrska stavila na londonski konferenci nove predloge glede katerih prosi da jih velesile sprejmo, sicer da bo prisiljena postopati na svojo pest.

V Skadru.

Cetinje, 28. aprila. Prestolonaslednik je izdal v Skadru proklamacijo na prebivalstvo, v kateri izjavlja v imenu očeta, da

se polašča Skadra za večne čase za Črno goro.

Albanci naj zaupajo v črnogorsko zakonodajo in naj ostanejo verni podložniki Črne gore.

Proklamacija je podpisana od prestolonaslednika Danila in od Essad paše.

Srbi v Albaniji.

Belgrad, 28. aprila. Vest, da korakajo srbske čete proti Valoni, ni resnična. Srbske čete korakajo proti obali, da se vkrcajo. Vkrcaje se vrši le prav počasi.

Dunaj, 28. aprila. »Albanska korespondenca« poroča iz Drača: Srbi se pripravljajo, da zapuste Drač in druge od njih zasedene pokrajine. Srbi so zapustili že Tirano, Kavajo, Krojo in druge pokrajine. Srbi so sedaj še v Draču. V Kroji so razobesili na stari Skanderbegovi trdnjavi albansko zastavo. V Drač je dospelo sedaj kakih 7000 mož; z vkrcavanjem se je že pričelo. Srbi so postavili v Tirani Esad pašovega bratranca Refik bega Toptanija, v Draču pa drugega njegovega bratranca Hamid bega za gubernatorja.

Belgrad, 28. aprila. V vladnih krogih izjavljajo, da obstoja vlada na hitrem odpočitku srbskih čet iz Skadra in Albanije. Splošno se obžaluje, da Grška nima na razpolago toliko transportnih ladij, da bi mogla v najkrajšem času prepeljati čete v Solun.

Belgrad, 28. aprila. Teški srbski oblegovalni topovi so bili že vkrcani v Sv. Ivanu in so na potu v Solun.

Tuje vojne ladje.

Smirna, 28. aprila. Oklopnica »Goeben« se je založila v nekem grškem pristanišču s premogom ter se odpelje na sirske obale.

Pariz, 28. aprila. »Echo de Paris« poroča: Zdi se zelo verjetno, da se odpošlje v kratkem francoska ekspedicija vojnih ladij v Levanto, da zastopa tamošnje francoske interese. Gre pred vsem za odredbo, ki je že enkrat obstojala.

Pariz, 28. aprila. Oficijozno sporočilo pravi: Ker zunanji položaj ne pripuščja, da bi se francosko vojno brodogeje odaljilo od svojih izhodišč, bo imelo brodogeje pod admiralom Bone de Lapeyriere svoje manevre od 2. do 21. junija v Sredozemskem morju, ono admirala Favereaua pa od 2. do 19. julija v Kanalu.

Srbsko - črnogorska unija.

Belgrad, 28. aprila. Črnogorski finančni minister Drljević izjavlja v »Politiki«, da je vest o črnogorsko-srbski carinski uniji neresnična.

Spor med balkanskimi zavezniki.

Dunaj, 28. aprila. Napetost med balkanskimi zavezniki vidno poluma. V najkrajšem času je pričakovati sporazuma med Srbi in Bolgari. Pa tudi med Bolgari in Grki bo prišlo do sporazuma. Zdi se, da se je Bolgarska definitivno odpovedala Solunu, da pa zahteva zato Kastorijo, Calio in Vodeno. Definitivno se bo sklenil sporazum med obema vladama v Sofiji in v Atenah.

Spor med zavezniki.

Praga, 28. aprila. »Čas« poroča, da je ruski poslanik v Belgradu Hartvig izjavil, da bo Rusija vse storila, da prepreči vsak spor med balkanskimi zavezniki.

Za politiko Balkanske zveze je pred vsem merodajen enodušen nastop v albanskem vprašanju. To je samo eksperiment odločnosti. Črna gora pa se mora ozirati na svoje zaveznike, potem se bo dalo tudi Skadrsko vprašanje mirno urediti.

Bolgari zapuščajo Solun.

Solun, 28. aprila. Predvčerajšnjim so se začeli Bolgari umikati s svojo artilerijo iz Soluna proti Serezu. Včeraj so odpeljali vse vojaške potrebščine, municijo in arhive. Ob enem je zapustila mesto tudi pehota. Bolgarski poštni in brzajavni urad sta zaprla uradne prostore, istotako bolgarska narodna banka. Tudi v Langasi stoječe bolgarske čete se umikajo proti Serezu.

Bolgarsko - grški spor.

London, 28. aprila. Angleški politični krogi presojajo bolgarsko-grški spor zaradi Soluna skrajno pesimistično, ker je došla vest, da je Bolgarska preklicala odredbo, da se naj

bolgarska vojska umakne iz Soluna. Bolgarski poštni uradi in bančni zavodi so bili zopet otvorjeni.

Bolniška blagajna v Laškem trgu.

Laški trg, 28. aprila. Bolniška blagajna za iaški okraj smo včeraj Nemcem izrgali iz rok. Slovenci smo zmagali na vsi črti.

Za sklicanje državnega zbora.

Praga, 28. aprila. »Venkov« poroča, da je bilo sklicanje državnega zbora zopet odgodeno ter pozivlja češke poslance, da naj v skupnem posvetovanju protestirajo proti temu, da bi moral parlament molčati. Če bi protest ničesar ne izdal, naj češki poslanci sporoče vladi, da pod sedanjimi pogoji ne morejo več prevzeti odgovornosti in da odlagajo svoje mandate. Tak korak bi izzval v Evropi nepopisno pozornost. Skrajni čas je, da govore poslanci k javnosti in če to ni mogoče v zbornici, se mora to zgoditi izven parlamenta.

Shod mladočeških zaupnikov.

Praga, 28. aprila. V nedeljo se je vršil ob navzočnosti 40 deželnih in državnih poslancev ter 5 članov gosposke zbornice shod mladočeških zaupnikov, katerega se je udeležilo nad 400 oseb. Predsedoval je poslanec dr. Fiedler, referiral pa je poslanec dr. Kramar o političnem položaju, dr. Koerner pa o češko - nemških spravniških pogajanjih. Sprejete resolucije se tičejo zahtev po ohranitvi evropskega miru in so naperjene proti kratkodobnemu zasedanju češkega deželnega zbora.

Drugo češko vseučilišče.

Praga, 28. aprila. Češki visokosolci so izdali na češke poslance odprto pismo, v katerem je obžalovanjem konstatirajo, da v delegacijah v zadnjem času ni bilo govora o zahtevi po drugem češkem vseučilišču. Češki dijaki pozivljajo poslance, da se naj zopet zavzamejo za to zahtevanje.

Poljsko - rusinska pogajanja.

Lvov, 28. aprila. Konservativne poljske stranke se trudijo v lastnem taboru napraviti spravo. Baje je za to mnogo upanja. Pričakuje se tudi preobrat v javnem mnenju in da se zedinijo vse zmernne frakcije. Neki poljski list poroča, da bo poklican namestnik dr. Bobrzynski v kratkem v gosposko zbornico, da pa bo kljub temu kandidiral tudi v državni zbor.

Turški begunci.

Dunaj, 28. aprila. Iz Josipovega na Češkem je uteklo 6 turških vojakov, ki so bili tamkaj internirani. Dlje časa so se potikali po Nižjem Avstrijskem, dokler jih niso sedaj končno prijeli v Bravnau.

Zagrebski občinski svet.

Zagreb, 28. aprila. Vsled zadnjih občinskih volitev se bodo v zagrebškem občinskem svetu stranke na novo razdelile v posamezne skupine. Danes ima dosedanji večinski klub svojo zadnjo sejo, nakar bodo tvorili pristaši stranke prava in hrvaške samostojne stranke svoje klube. Tudi neodvisni občinski svetniki bodo imeli svoj klub. Ker ne bo imel noben klub večine, se bo sestavil poseben delavni klub, ki bo izvršil volitve župana ter rešil proračun. Sestavil se je tudi že klub mestnih svetnikov »Hrvaške zedinjene samostojne stranke.« Klub šteje sedaj ravno 20 od 50 svetnikov. Pravaši bodo imeli klub 15 članov.

Radi Skadra odpuščjen urednik.

Zagreb, 28. aprila. Odgovorni urednik uradnih »Narodnih Novin« Srečko Zindl je moral resignirati na svojo službo o radi znanega članka v katerem je simpatično pozdravljal padeč Skadra.

Rusija pomnožuje armado!

Petrograd, 28. aprila. Car Nikolaj je podpisal ukaz, s katerim se vsakoletni rekrutni kontigent zviša za 455.000 mož.

Zopet revolucija na Portugalskem.

Dunaj, 28. aprila. Iz Lisabone so došle vesti o puču, ki so ga izvršili včeraj ponoči radikalni republikanci. Radi stroge časopisne cenzure, ki jo je uvedla portugalska vlada, manjkajo vse podrobnosti o obsežnosti in o ciljih te nove revolucije. Ve se samo to-le: Na ulicah so se zbirale velike množice ljudi, slišalo se je streljanje z revolverji in silno pokanje bomb. Zarotniki so baje poskusili razstreljiti več vojašnic, kar pa se jim ni posrečilo. Vojaštvo je bilo posilano na ulice, ja je napravilo red. Mnogo oseb, zlasti častnikov je bilo aretiranih. Med aretiranci se nahaja tudi general Guerdes in več stotnikov in poročnikov. Aretirance so prepeljali na posebno vojno ladjo, ki je usidrana v reki Tajo. Kazenska preiskava se je uvedla proti raznim častnikom armade in vojni mornarice. V predmestju Alcantari sta se raz-

počili dve bombi. Če ste povzročili kako nesrečo, se ne ve. Vlada je izdajala obsežne varnostne odredbe. Vojaštvo je zasedbo vse ulice. Iz province ni nobenih vesti.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pisмено in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarско znamko za odgovor (ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarско znamko) na: Kmečko pisarno narodno - napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetским županstvom.

Poslano. *)

Trgovci s čevlji ne smejo prevzemati naročbe po meri in popravil.

»Zadruga čevljarjev v Ljubljani« razglasa sledeče:

Zadruga si šteje v dolžnost slavno občinstvo v Ljubljani in okolici opozoriti na sledeče: Vsa potrebna naročila novih čeljev, kakor popravila naj se oddajo le izučnim čevljariskim mojstrom, ne pa kakor je to dosedaj bilo deloma v navadi, dajati mere za nove čelje in popravila trgovcem s čelji, ki niso te stroke izučeni, marveč so primorani oddajati naročbe zakotnim in slabo izurjenim mojstrom v izvršitev.

Torej glasom določil obrtnega reda od 5. februarja 1907 drž. zak. št. 26, § 38. a, 1. odst. trgovci s čevlji kot nestrokovnjaki nimajo pravice sprejemati naročila v svojih prodajalnah, niti jih izvrševati na svoj račun.

Glasom odločbe upravnega sodišča na Dunaju z dne 28. dec. 1912, št. 11565, nimajo tudi oni trgovci s čevlji, ki so imeli trgovine pred 1. januarjem 1907, pravice, sprejemati naročila.

Kdor se po naši razglasitvi te odločbe obrtnega reda od strani trgovcev s čevlji ne ravna, proti temu bo morala zadruga postopati z naznanilom na obrtno oblast.

Trgovci s čevlji, ki bi naročila po meri in popravila sprejemali, naj se pisмено ali ustmeno takoj naznanijo zadrugi.

V Ljubljani, 28. aprila 1913.

Načelstvo čevljarске zadruge.

* Za vsebino tega spisa je uredništvu odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Umrlji so v Ljubljani:

Dne 23. aprila: Ter. Chudoba, posestnica, 51 let, Zaloška cesta 11.

Dne 24. aprila: Ivan Adamič, vrvarski mojster in hišni posestnik, Sv. Petra cesta 31.

Dne 25. aprila: Albin Maček, ključavničarjev sin, 11 tednov, Stue-liška ulica 15.

Dne 26. aprila: Leopoldina Besek, železniškega strojevodje soproga, 55 let, Sv. Florijana ulica 12. — Ivan Telatko, skladiščnega delavca sin, 5 dni, Sv. Martina cesta 22.

Dne 27. aprila: Neža Pirnar, pomožna usmiljenka, 37 let, Radeckega cesta 9. — Justina Jelnikar, rejenka, poldrugo leto, Stritarjeva ulica 7. — Marija Turk, delavka, 76 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnici:

Dne 21. aprila: Ludovik Hribar, tovarniški delavec, 49 let.

Dne 22. aprila: Herman Robert Sperling, korektor, 63 let.

Dne 23. aprila: Marija Suhadobnik, mestna uboga, 67 let. — Elizabeta Sedej, občinska uboga, 65 let.

Dne 23. aprila: Nikolaj Čermelj, delavec, 35 let.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

MARGARINA DOMING vedno sveža v zalogi pri: Bratih Robè, Novo mesto

Liljskomiečno milo s konjičkom

Bergmann & Co., Döblin n. L.

ostane prejkoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neuprljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznana pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmannova lilijna krema »Manera« čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 28. aprila 1913

Maloznačajni papirji.	Dezenci	Blagovni
4% majevna renta	84-15	84-35
4-2% srebrna renta	87-25	87-45
4% avstr. kronska renta	84-70	84-90
4% ogr.	82-30	82-50
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	87-25	88-25

Srečke.	450—	462—
Srečke iz 1. 1860	450—	462—
„ 1864	646—	658—
„ italske	296-50	306-50
„ zemeljske I. izdaje	292—	302—
„ II.	256—	266—
„ ogrske hipotekne	242—	252—
dun. komunalne	478—	488—
„ avstr. kreditne	476—	486—
„ ljubljanske	64—	72—
„ avstr. rdeč. križa	53-50	57-50
ogr.	33-75	37-75
„ bazilika	29—	33—
„ turške	235-75	238-75

Uzneslo.	415—	417—
Ljubljanske kreditne banke	415—	417—
Avstr. kreditnega zavoda	620-75	621-75
Dunajske bančne družbe	511-25	512-25
„ južne železnice	125-25	126-25
„ državne železnice	720-25	721-25
Alpine-Montan	1016-40	1017-40
„ Češke sladkorne družbe	357—	361—
Zivnostenske banke	266-50	267-50

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 28. aprila 1913.

Termin.

fšenica za maj 1913	za 50 kg	11-15
fšenica za oktober 1913	za 50 kg	11-77
Rž za maj 1913	za 50 kg	9-26
Rž za oktober 1913	za 50 kg	9-70
Oves za maj 1913	za 50 kg	9-69
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8-71
Koruza za maj 1913	za 50 kg	8—
Koruza za julij 1913	za 50 kg	8-08

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 200'2 Brojnik zraka tlak 736 mm

Aprila	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
26.	2. pop.	732-1	22-8	sl. jzah.	jasno pol oblač.
„	9. zv.	732-4	15-2	„	„
27.	7. zj.	731-8	12-7	sl. jvzh.	del. jasno
„	2. pop.	732-2	11-8	sl. jzah.	nevihta del. jasno
„	9. zv.	734-0	11-0	„	„
28.	7. zj.	735-7	10-1	brezvetr.	oblačno

Srednja predčveržajna temperatura 15-4° norm. 11-4° in včerašnja 11-8°, norm. 11-6°. Padavina v 24 urah 1-2 mm in 20-8 mm

Zahvala.

Za vse izkazano nam srčno sočutje povodom boleznin in smrti naše ljubljene sestre, svakinje in tete, gospodične

Amalije pl. Donatijeve

izrekamo tem potom vsem darovalcem lepih vencev in šopkov, kakor tudi vsem drugim, ki so pokojnico spremili na zadnji poti, najiskrenejšo zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo velec. gospodoma šolskima nadzornikoma Stiasnyj: in Meterju, gu. deželnemu poslancu Ravnikarju, cenj. učiteljstvu iz Mokronoga in okolice, mokronoški mladini in vsem kolegom in kolegijam, ki so ji izkazali zadnjo čast.

V Ljubljani, 26. aprila 1913.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za prisrčne dokaze odkritega sočutja ki so nam došli povodom boleznin in smrti našega iskreno ljubljerega sina ozir. brata, svaka in sestra, gospoda

Jvana Adamiča

posestnika in vinarja

se tem potom kar najprisrčneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa smo dožili slav. tel. društvu »Ljubljanski Sokol«, pevskima društvama »Merkur« in »Ljubljanski Zvon«, za v srce segajoče žalostinke, gg. zastopnikom političnega in gospodarskega društva Šentpeterskega okraja, kakor tudi vsem darovateljem krasnega cvetja in vsem onim, ki so blagega pokojnika spremili do prezanega proba.

Zalujoči ostali.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
Letnik XXXIII. (1913).

Ishaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki pa eden pot za mesec v vseskih ter stoji vse leto 9 K so h., pol leta 4 K 60 h., četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K so h. na leto. Posamezni sveski se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Oglas.

Radi parcelacije se opusti mlekarkstvo. Vsled tega 1506

se prostovoljno prodaja čez 200 glav živine

različnih vrst švicarske pasme.

Natan čnejša navodila daje:

Hrv. slav. banka za parcelacijo in kolonizacijo d. dr. v Zagrebu.

Specialna 1277

modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. Kette

Ljubljana, Franca Jožeta cesta 3.

1880 se za avgustov termaj stanovanje

obstoječe iz dveh večjih ali treh manjših sob in pritliklin. 1451

Ponudbe na upravnishvo »Sl. Naroda«.

Motorno kolo

Puch 3 1/2 HP, dobro ohranjeno, je cenó naprodaj. — Vprašanja: »Motor«, poštno izčeče Trebnje, Dolenjsko, 1471

2 težka konja

(Zuggpferde)

1505

se ugodno prodasta. Tovarna barv v Dolu pri Ljubljani.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

prporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, pisanikov, radirk, kamenčkov, tablice, gobice, brnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezilske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tlatniki.

Definitivni nastavljenici!

Obrnite se v svojih 1514

kreditnih zadevah

na podpisano pisarno, ki Vam bode dala za vsak slučaj najnatančnejša pojasnila in Vam najboljše svetovala. Prošnje vlagati je pismeno, ter izvolite za frankaturo priložiti 30 yin. v znakmah. Ljubljana, kreditna pisarna, Elizabetna cesta 4.

Otvoritev Marijinega kopališča.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da se kakor vsako leto

dne 1. maja otvori

Marijino kopališče

Obilnega obiska vljudno prosim

FRIDERIK KOSIR.

Za Bosno se išče vodja 1504

parne žage

povsem več zlasti v jelovini in bukovini, izdelovanju parketov itd. Zahteva se večletna praksa v tej stroki, marljivost in poštenost. — Ponudbe pod »Bosanska industrija« na upravnishvo »Slovenskega Naroda«

Za novembrov termin se išče stanovanje

v prometnejših ulicah v bližini kavarne »Evropa«, oziroma justične palače. Stanovanje naj obstoji iz 4—5 sob (od katerih sta lahko 1—2 kabine) s pritliklinami v I. nadstropju ali visokem pritliklju, ali dve stanovanji s približno po dvema sobama v isti hiši od katerih naj je eno v I. nadstropju ali visokem pritliklju ali vsaj eno stanovanje s približno dvema sobama in pritliklinami v I. nadstropju, oziroma pritliklju ali visokem pritliklju. — Eventualne ponudbe ali vprašanja na upravnishvo »Slov. Naroda« pod »šte. 8«. 1515

Razglednice

umetniške, in pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Brez posebnega obvestila.

†

Josipina Indrova, roj. Kalmusova daje v svojem in v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest, da je Bog Vsegamogočni poklical k Sebinjenega nad vse ljubljene soproga, oziror a brata, zeta, svaka in strica, gospoda

M. U. Dr. Pavla Jndra

okrožnega zdravnika v Kostanjevici.

Umril je po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče dne 26. aprila 1913 ob polu 5. uri popoldne v starosti 47 let.

Pogreb nenadomestljivega bo v torek dne 29. aprila ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu ter se, loži v rodbinsko grobnico.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Priporočamo rajnika v pobožno molitev in spomin.

V Ljubljani, 26. aprila 1913.

Pogreb. podjetje „Konkordia“ v Ljubljani.

Místo zvlastního oznámení.

†

Josefina Indrová roj. Kalmusová podává jménem svým a jménem veškerého příbuzenstva truchlivou zprávu, že se Bohu Všermohoucímu zalíbilo k Sobě na věčnost povolati jejího nade vše milovaného manžela, jinak bratra, zetě, švakra a strýce, pana

M. U. Dr. Pavla Jndra

obvodního lékaře v Kostanjevici.

Z. snul, zaopatřen sv. svátostmi umírajících a odevzdán de vůle Boží, podlouhé a těžké nemoci dne 26. dubna t. r. v 47 roce věku svého.

Tělesna schránka drahého zesnulého bude v uteri dne 29. dubna o 4. hodině odpol. v zemské nemoncnici vykropena a na hřbitov u Sv. Kříže převezena a do rodinné hrobky tamže uložena.

Zádušní služby Boží slouženy budou v různých kostelích.

V Lublání, dne 26. dubna 1913.

Lepi striček

Francoški spisal Guy de Maupassant; prevel Oton Zupančič.

Broš. K 3-50.

Vež. K 470.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Poštnina posameznim knjigam je 20 v.

Sapho

Slike iz pariškega življenja. — Francoški spisal Alphonse Daudet; prevel Oton Zupančič.

Broš. K 2—. — Vež. K 3—.

Rienzi, zadnji tribunov

Zgodovinski roman v 2 delih. Spisal Edward Lytton-Bulwer.

Broš. K 4—. — Vež. K 520.

So knjige nad vse zabavne in zanimive, da kdor jih čita obdržeja v največji napetosti, da jih ne odloži preje iz rok, dokler ni prečital zadnjega stavka.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

== USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI ==

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je oplot najlepša in najdovršenjša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini Kadilci!

ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno vrediti, da nele ne uhaja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovokislil prtok. Sedaj lahko tekmuje Tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezek okus. **Naročite in preporučite se.** Zabož s 25 steklenicami velja le 5 kron. Razpošilja se v 2/3 l, 1/2 l in 1 1/2 l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — **Tolstovrško naročajo odlični zdravniki za se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice,** ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higienskih razstavah. — **Del čistega dobička gre v narodno nameno.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Korosko.**

Proda se pod ugodnimi pogoji hiša z gosp. poslopjem
ležeča ob glavni cesti poleg farne cerkve v št. Vidu nad Ljubljano. Vprašanja na upravištvu »Sl. Nar.« št. 1503

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 58.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.095-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vas pojasnila daje: čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje za doživljenje in "mrt z manjšimi" se vplačili.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Lov obč. Jezica se odda za 5 let v najem
dne 5. maja ob 10. uri dopoldne pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani soba šte. 2.
Pojasnila se dobe že zedaj istotam. K dražbi se vabijo vsi prijatelji lova.

Sanatorij „Mirni dom“

p. Gornja Kungota pri Mariboru.

Zdravilišče za živčne in notranje bolezni, individualnim zdravljenjem, z izvrstno oskrbo in zmernimi cenami. Medicinalne kopeli. — Lastnik in šef zdravnik dr. Fran Čeh. 1334

Urarskega pomočnika
z dobrimi izpričevali, 18-24 let starega, sprejme Franc Benedičič, urar v Škottji Loki na Glavnem trgu. 1486

Vizitnice v elegantni obliki priporoča Narodna tiskarna.

Odvetniški kandidat
z večletno prakso in sodnim izpitom, želi premeniti službo. 1450
Naslov pove upravištvu »Sl. Naroda«.
Moderno zidana, solčno ležeča

: hiša :

ki je še 16 let davka prosta na najlepšem kraju v Ljubljani z velikim krasno zasajenim vrtom, z 2 lepima stanovanjema po 4 sobe s kopalji itd. se jako ugodno prodaja.

Več se poizve pri upravištvu »Slovenskega Naroda«. 1446

Pod Najv. pokroviteljstvom Njeg. ces. in kralj. Visokosti prejasnega gosp. nadvojvode Frana Ferdinanda Avstr.-Este.

Avstrijska Jadranska razstava

Dunaj 1913 1507

Slovesna otvoritev 3. maja ob 10. dopoldne

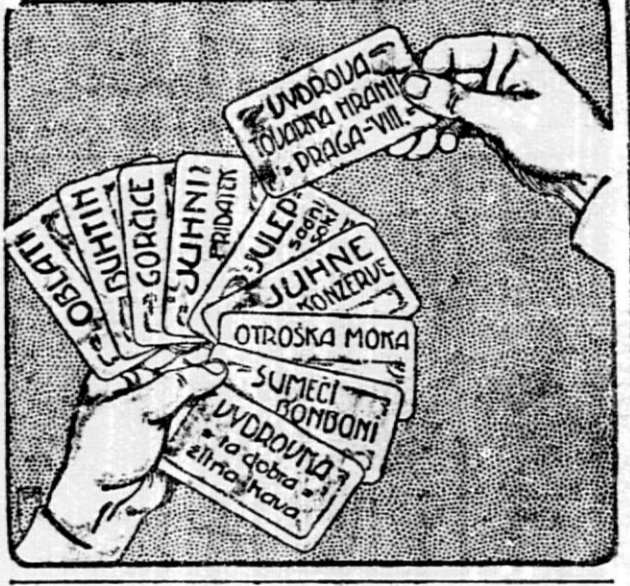
C. kr. Prater Odprto od 10. dop. do 2. pop. Maj-Oktober

Razpis službe.
Okrajna bolniška blagajna Sevnica-Kozje s sedežem v Sevnici, razpisuje s tem

službo tajnika

ki bi bila pripravna za vpokojenca: mesečna plača K 60.—
Zahteva se popolno znanje slovenščine in nemščine in sposobnost za to službo. — Varščine je položiti K 600.—, ki pa se lahko z vknjižbo na posvetstvo ali z dobrim poroštvo nadomesti.
Prošnja je vložiti do 1. junija t. l.

Sevnica, dne 16. aprila 1913. Načelnik Karel Cimperšek.

4 prostorni pritlični lokali,

obrnjeni v Gradišče in na Erjavčevo cesto, za vsa podjetja kar najbolj pripravni, urejeni za pisarno z električno lučjo, vodovodom in drvarnico, se zaradi preselitve 1432

ceno oddajo v podnajem

in sicer vsi ali pa le deloma. Cenjena vprašanja na **Šentjanško premožopkopno družbo v Karmelju na Dolenskem.** Lokale razkaže zaloga šentjanškega premožja v Dalmatinovi ulici šte. 5 v Ljubljani.

Naznanilo prodaje.

V konkurzni sklad opr. št. S 1/13 spadajoči predmeti in sicer

razno manufakturno blago

v kolikor isto ni zarubljeno,

razno pohištvo, oprava, sifonski zaboji itd.

prodajali se bodo dne 6. maja t. l. na Razdrtem v hiši št. 43 in 16 od 9. dop. naprej, posamezno ali v skupinah, ali v celoti ponudbenim potom najboljšemu ponudniku toda brez jamstva za kakovost in količino blaga. — Predmeti, ki pridejo na prodaj, cenili so se na 4584 K 70 vin. Prepis cenilnega zapisnika je na vpogled pri upravitelju konkurznega sklada v c. kr. notarski pisarni v Senožečah!

Senožeče, dne 25. aprila 1913. 1510

Viktor Poznik,
c. kr. notar kot upravitelj konk. sklada.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-33 zvečer. Osební vlak na Kranj, Trzič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Linca, Celovca, Kólina, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trziča, Kranja.

9-33 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

V. Parma

Balkanska koračnica

za klavir

ki se je igrala že večkrat tudi v slovenskem dež. gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se je morala ponoviti, je ravnokar izšla v založbi

Narodne knjigarne.

Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovanskem jugu.

Cena K 1'20, s poštnino 10 v več.

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Koltzej). : Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Koltzej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
v različnih najnovejših slogih. :
Vsakovrstno drugo pohištvo.
Priznana solidno blago ter najnižje cene.
Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice
različne kakovosti.
Velika izbira 3408
otročkih vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal itd.

INGUHLIR

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

1428 Centrala: Ljubljana, Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne). — Podružnice: Gorica, Trst, Zagreb.

Beton * železobeton	Strokovna izvršitev	Vodovodi * električne centrale * turbine * mlini * žage *	moderne apnenice.
* mostovi * stropi * dvorane * zazidki	prevzetje zgradb *	opekarnice in	***
:::: turbin. ::::	: tehnična mnenja.		Obisk strokovnih inženirjev na željo.

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana,
Štritarjeva ulica 4

Vzorovc savarona

Sprejme se 1495

prodajalka

v glavno zalogo tobaka na Spodnjem štajerskem, oba jezika zmožna. Dopisi pod „Prodajalka 1495“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Dve all tri elegantne in svetle

mesečne sobe

brez kuhinje, primerne za pisarne ali stanovanje, 1381

se takoj oddajo.

Naslov pove upravnishvo »Sl. Naroda«.

Krasne moderne kostume, obleke, moderne jope, plašče, vrhnja krila, raznovrstne bluze, otroške oblekce, bele oblekce za birmance — v največji izbiri in dobrega okusa priporoča

*Modna trgovina P. Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte.*

1226

Za maj ali avgust išče stalna stranka 1492

večje stanovanje

4—6 sob z vsem potrebnim. Kdo, pove upravnishvo »Slov. Naroda«.

Kavarna
vso noč
odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Kcnvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izbore in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava.** 1178

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo za služkinje, 983

se odda za majev termin.

Elizabetna cesta št. 5.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzela z 20. t. m. zopet

'Hotel Chicago' v Litiji.

Postregla bodem svojim cenjenim gostom z gorkimi in mrzlimi jedili, z dobro in pristno pijačo. 1496 Za obilen obisk se priporoča

:: Milka Papež roj. Knaflič. ::

Kdor hoče dobro in poceni kupiti
ZA BIRMO

naj se potruži v Angleško skladišče oblek, kjer je vedno največja izbira oblek za dečke in deklice. Nadalje izbira najmoderneje damske konfekcije in oblek za gospode.

Postrežba točna. — Cene priznane nizke.

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Žalni klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se
solidna trrdka **modni salon**

damskih in otroških slamnikov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl Ljubljana,
Zidovska ulica št. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu dološlje 11 škatelj tako izbornu učinkujočih 4544

Salmi jakovih
.: pastilij .:

(kašelj lajšajočih, sluz razkrajajočih) lekarja PICCOLI v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževega dvornega založnika. Ena škatljica 20 v, 11 škatljic 2 K. Naročila po povzetju.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, **„ dokler ne poznate naših cen za leto 1913. “**

Najboljši in najcenejši nakup
pri trrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

:: Zivahna zveza z Ameriko. ::

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice ter na žiro in tekoči račun. 373

Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga. Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgubl. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.